

ДИРЕКТИВА 2014/92/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 23 юли 2014 година****относно съпоставимостта на таксите по платежните сметки, прехвърлянето на платежни сметки и достъпа до платежни сметки за основни операции****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) В съответствие с член 26, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) вътрешният пазар обхваща пространство без вътрешни граници, в което е осигурено свободното движение на стоки, хора, услуги и капитали. Фрагментираният вътрешен пазар е в ущърб на конкурентоспособността, растежа и създаването на работни места в Съюза. Премахването както на преките, така и на косвените пречки пред правилното функциониране на вътрешния пазар е от съществено значение за неговото цялостно изграждане. Действията на Съюза по отношение на вътрешния пазар в сектора на финансовите услуги на дребно вече значително допринесоха за подобряване на трансграничната дейност на доставчиците на платежни услуги, разширяване на възможностите за избор за потребителите и повишаване на качеството и прозрачността на офертите.
- (2) Във връзка с това в Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ бяха определени основни изисквания за прозрачност по отношение на таксите, събирани от доставчиците на платежни услуги във връзка с услугите, предлагани по платежните сметки. В резултат на това дейността на доставчиците на платежни услуги бе съществено улеснена посредством създадените единни правила по отношение на предоставянето на платежните услуги и на свързаната с тях информация, намалената административна тежест и икономиите на разходи.
- (3) Безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар и развитието на модерна, социално приобщаваща икономика все повече зависи от универсалното предлагане на платежни услуги. Всяко ново законодателство в това отношение трябва да е част от прецизна икономическа стратегия за Съюза, която ефективно да отчита нуждите на по-уязвимите потребители.

⁽¹⁾ ОВ С 51, 22.2.2014 г., стр. 3.

⁽²⁾ ОВ С 341, 21.11.2013 г., стр. 40.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 15 април 2014 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 23 юли 2014 г.

⁽⁴⁾ Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 97/7/ЕО, 2002/65/ЕО, 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО и за отмяна на Директива 97/5/ЕО (ОВ L 319, 5.12.2007 г., стр. 1).

- (4) Както обаче се посочва в резолюцията на Европейския парламент от 4 юли 2012 г., съдържаща препоръки към Комисията относно достъпа до основни банкови услуги, необходимо е да се положат повече усилия за подобряването и развитието на вътрешния пазар за банкови услуги на дребно. Понастоящем липсата на прозрачност и съпоставимост на таксите, както и трудностите при прехвърлянето на платежните сметки пропължават да издигат бариери пред разгръщането на един напълно интегриран пазар, като по този начин способстват за слабата конкуренция в сектора на банкирането на дребно. Тези въпроси трябва да се разрешат и да се установят високи стандарти.
- (5) Съществуващите понастоящем условия на вътрешния пазар могат да ограничат доставчиците на платежни услуги при упражняването на свободния им избор на установяване или предоставяне на услуги в рамките на Съюза, тъй като привличането на клиенти е трудно при навлизането на нов пазар. То често е свързано и с големи инвестиции. Тези инвестиции са оправдани само ако доставчикът предвижда достатъчно възможности и съответно търсене от страна на потребителите. Ниската мобилност на потребителите по отношение на финансовите услуги на дребно се дължи до голяма степен на липсата на прозрачност и съпоставимост на таксите и предлаганите услуги, както и на трудностите при прехвърлянето на платежните сметки. Тези фактори обуславят също и свиването на търсенето. Това е особено валидно в трансграничен контекст.
- (6) Освен това съществени пречки пред изграждането на вътрешния пазар в сферата на платежните сметки могат да възникнат при фрагментиране на съществуващите правни уредби в отделните държави членки. Налице са различия в съществуващите на национално равнище разпоредби по отношение на платежните сметки и по-специално по отношение на съпоставимостта на таксите и прехвърлянето на платежните сметки. По отношение на прехвърлянето на платежните сметки липсата на единни задължителни мерки на равнището на Съюза бе причина за несходства в националните практики и мерки. Тези разлики са още по-ясно изразени що се отнася до съпоставимостта на таксите, за която на равнището на Съюза не съществуват никакви мерки, дори въз основа на саморегулиране. Ако предвид факта, че доставчиците на платежни услуги имат склонността да съобразяват практиките си с националните пазари, в бъдеще тези различия се разраснат, това ще доведе до повишаване на разходите за извършване на дейност в друга държава спрямо разходите за местните доставчици и така ще направи осъществяването на стопанска дейност зад граница по-малко привлекателно. Трансграничната дейност в рамките на вътрешния пазар е възпрепятствана от пречките, които стоят пред възможността на потребителите да откриват платежни сметки зад граница. Съществуващите рестриктивни критерии за допустимост могат да попречат на гражданите на Съюза да се придвижват свободно в рамките на Съюза. Предоставянето на достъп до платежна сметка за всички потребители ще им даде възможност за участие на вътрешния пазар и за възползване от предимствата на този пазар.
- (7) Освен това, тъй като част от потенциалните клиенти не откриват платежни сметки, защото им е отказано или защото липсва предлагане на подходящи продукти, потенциалното търсене на свързани с платежните сметки услуги в Съюза понастоящем не е напълно използвано. По-широкото участие на потребителите на вътрешния пазар допълнително ще стимулира доставчиците на платежни услуги да навлязат на нови пазари. Същевременно създаването на условия, които позволяват на всички потребители да получат достъп до платежна сметка, е необходимо за насърчване на тяхното участие на вътрешния пазар и за предоставянето на възможност да се възползват от предимствата, които вътрешният пазар носи.
- (8) Прозрачността и съпоставимостта на таксите бяха разгледани на равнището на Съюза в инициатива за саморегулиране, предприета от страна на банковия сектор. Окончателно споразумение по тази инициатива обаче не бе постигнато. По отношение на прехвърлянето на платежни сметки общите принципи, установени през 2008 г. от Комитета на европейската банкова индустрия, предлагат примерен механизъм за прехвърляне на платежни сметки между банки, намиращи се на територията на една и съща държава членка. Поради необвързващия им характер обаче тези общи принципи се прилагат непоследователно в рамките на Съюза, а резултатите са незадоволителни. Освен това те се отнасят само до прехвърлянето на платежни сметки на национално равнище и не се отнасят до трансграничното прехвърляне на платежни сметки. Накрая, що се отнася до достъпа до основна разплащателна сметка, в Препоръка 2011/442/ЕС на Комисията ⁽¹⁾ държавите членки се приканват да предприемат необходимите мерки, за да гарантират нейното изпълнение най-късно шест месеца след датата на публикуването ѝ. До този момент само няколко държави членки прилагат основните принципи на препоръката.

⁽¹⁾ Препоръка на Комисията 2011/442/ЕС от 18 юли 2011 г. относно достъпа до основна разплащателна сметка (ОВ L 190, 21.7.2011 г., стр. 87).

- (9) За подпомагането на ефективна и безпрепятствена финансова мобилност в дългосрочен план е от решаващо значение да се създаде единен набор от разпоредби за третиране на въпроса за ниската мобилност на потребителите, и по-специално за постигането на по-добра съпоставимост на свързаните с платежните сметки услуги и такси, като и за стимулиране на прехвърлянето на платежните сметки и предотвратяването на дискриминация на основата на местопребиваването на потребители, желаещи да открият и използват платежна сметка зад граница. Също така от съществено значение е да се приемат подходящи мерки за насърчаване на участието на потребителите на пазара на платежни сметки. Тези мерки ще стимулират навлизането на доставчици на платежни услуги на вътрешния пазар и ще осигурят равни условия, като по този начин ще се засили конкуренцията и ще се осигури по-ефективно разпределение на ресурсите в рамките на финансовия пазар на дребно в Съюза в полза както на предприятията, така и на потребителите. В допълнение, прозрачността по отношение на информацията за таксите и възможностите за прехвърляне на платежна сметка, в съчетание с правото на достъп до платежни сметки за основни операции, ще дадат възможност на гражданите на Съюза да се движат свободно и по-лесно да закупуват стоки и услуги в рамките на Съюза, като по този начин се възползват от един напълно функциониращ вътрешен пазар в областта на финансовите услуги на дребно и допринесат за по-нататъшното развитие на вътрешния пазар.
- (10) Също така е от решаващо значение да се гарантира, че настоящата директива не възпрепятства иновациите в областта на финансовите услуги на дребно. Ежегодно се появяват нови технологии, като мобилните банкови услуги и платежните карти тип „електронно портмоне“, които могат да направят текущия модел на платежните сметки неактуален.
- (11) Настоящата директива не следва да възпрепятства държавите членки да запазят или приемат по-строги разпоредби за защита на потребителите, при условие че тези разпоредби не противоречат на техните задължения съгласно правото на Съюза и настоящата директива.
- (12) Разпоредбата на настоящата директива относно съпоставимостта на таксите и прехвърлянето на платежни сметки следва да се прилага за всички доставчици на платежни услуги, определени в директива 2007/64/ЕО. Разпоредбите на настоящата директива относно достъпа до платежни сметки за основни операции следва да се прилагат само за кредитните институции. Всички разпоредби на настоящата директива следва да се отнасят до платежни сметки, чрез които потребителите могат да извършват следните операции: депозиране на средства, теглене на пари в брой и извършване и получаване на платежни операции до и от трети страни и получаване на парични средства от трети страни, включително извършване на кредитни преводи. В резултат на това сметките с по-ограничени функции следва да бъдат изключени. Например сметки като спестовни сметки, сметки, свързани единствено с изплащането на задължения по кредитна карта, където обикновено постъпват средства единствено за целите на изплащането на кредит, текущи сметки, използвани единствено за изплащането на ипотечни заеми или сметки за електронни пари следва да бъдат по принцип изключени от обхвата на настоящата директива. Ако обаче тези платежни сметки се използват за ежедневни платежни операции и изпълняват всички изброени по-горе функции, те ще бъдат включени в обхвата на настоящата директива. Сметките на предприятията, включително малките или микропредприятията, следва да бъдат извън приложното поле на настоящата директива, освен ако се касае за сметки, притежавани в лично качество. Държавите членки следва да могат да решат да разширят обхвата на настоящата директива до други доставчици на платежни услуги и до други платежни сметки, например такива, които предлагат по-ограничени платежни функции.
- (13) Тъй като за целите на настоящата директива платежната сметка за основни операции е един от видовете платежни сметки, то разпоредбите относно прозрачността и прехвърлянето на платежни сметки следва да са приложими и за нея.
- (14) Определенията в настоящата директива следва да бъдат съгласувани, доколкото е възможно, с използваните в други законодателни актове на Съюза, и по-специално в Директива 2007/64/ЕО и в Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾.
- (15) За потребителите е изключително важно да разбират таксите по платежните сметки, за да могат да сравняват ofertите на различните доставчици на платежни услуги и да направят информиран избор за това коя платежна сметка отговаря най-добре на техните нужди. Съпоставянето на таксите е невъзможно, ако доставчиците на платежни услуги използват различна терминология за едни и същи услуги и представят информацията в различен формат. Стандартизираната терминология, в съчетание със съобразена за целта и представена в единен формат информация относно най-представителните услуги, свързани с платежна сметка, може да улесни потребителите както при разбирането, така и при съпоставянето на таксите.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. за определяне на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро и за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009 (ОВ L 94, 30.3.2012 г., стр. 22).

- (16) Потребителите биха имали най-голяма полза от информация, която е кратка и ясна, стандартизирана и лесна за съпоставяне между различните доставчици на платежни услуги. Инструментите, с които потребителите разполагат за съпоставянето на офертите за платежни сметки, не биха били ефективни, ако времето, инвестирано в преглеждане на дълги списъци с такси за различни услуги, е повече, отколкото е ползата от избора на офертата с най-добро съотношение цена—качество. Тези инструменти следва да бъдат разнообразни, като следва да се проведе потребителско проучване. На този етап терминологията за таксите следва да се стандартизира по отношение само на най-представителните термини и определения в рамките на държавите членки, с цел да се избегне рискът от твърде много информация и да се улесни бързото изпълнение.
- (17) Терминологията относно таксите следва да бъде определяна от държавите членки, като се предвиди възможност за отчитане на особеностите на местните пазари. За представителни се считат само услугите, за които се събират такси от страна на поне един доставчик на платежни услуги в държава членка. Освен това, когато услугите се предлагат в повечето държави членки, използваната за дефинирането им терминология следва да бъде стандартизирана на равнище Съюза, като по този начин се осигури възможност за по-добра съпоставимост на офертите за платежни сметки в рамките на Съюза. За да се гарантира, че националните списъци са сходни в достатъчна степен, Европейският надзорен орган (Европейския банков орган — „ЕБО“), създаден с Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ следва да състави насоки, с помощта на които държавите членки да определят най-широко използваните услуги, които водят до най-високи разходи за потребителите на национално равнище. За тази цел до 18 декември 2014 г. държавите членки следва да посочат на Комисията и ЕБО до кои органи е подходящо да бъдат адресирани тези насоки.
- (18) След като държавите членки изготвят предварителни списъци с най-представителните услуги, за които се събират такси на национално равнище, наред със съответните термини и определения, ЕБО следва да ги прегледа, за да определи посредством проекти на регулаторни технически стандарти услугите, които са общи за мнозинството от държавите членки, и да предложи стандартизирани на равнището на Съюза термини и определения за тях на всички официални езици на институциите на Съюза. ЕБО следва да гарантира, че във всяка държава членка на всеки от официалните ѝ езици, които са езици и на институциите на Съюза се използва един-единствен термин за всяка отделна услуга. Това означава, че за да бъдат взети предвид националните особености, в различни държави членки е позволена употребата на различни термини за едни и същи услуги, когато езиците им съвпадат с един от официалните езици на институциите на Съюза. След това държавите членки следва да включат всички приложими на равнището на Съюза термини в предварителни списъци и на основа на това да публикуват окончателни списъци.
- (19) За да улеснят потребителите при съпоставянето на таксите по платежните сметки в рамките на вътрешния пазар, доставчиците на платежни услуги следва да им предоставят документ с информация за таксите, съдържащ таксите за всички услуги от списъка на най-представителните услуги, свързани с платежна сметка на национално равнище. Когато е приложимо, в документа с информация за таксите следва да се използват стандартизирани термини и определения, установени на равнището на Съюза. Това ще допринесе и за създаването на условия на равнопоставеност между доставчиците на платежни услуги, които се конкурират на пазара на платежни сметки. Документът с информация за таксите не следва да съдържа никакви други такси. Когато доставчик на платежни услуги не предлага услуга от списъка на най-представителните услуги, свързани с платежна сметка, той следва да отбележи това, например като обозначи услугата с „не се предлага“ или „неприложимо“. Държавите членки следва да са в състояние да изискат в документа с информация за таксите да бъдат включени ключови показатели, като индикатор за пълната стойност на разходите, който обобщава цялостните годишни разходи за потребителите по платежната сметка. За да могат потребителите по-добре да разбират таксите, които следва да плащат за своята платежна сметка, трябва да им се предостави речник, съдържащ като минимум ясни и недвусмислени обяснения, без да се използват технически термини, на таксите и услугите, включени в документа с информация за таксите. Речникът следва да бъде полезен инструмент за потребителите, който ги улеснява в разбирането на смисъла на таксите и по този начин им дава възможност да избират в рамките на по-широк набор от оферти за платежни сметки. Също така е необходимо да се въведе задължението доставчиците на платежни услуги да информират потребителите безплатно най-малко веднъж годишно за всички такси, начислявани по техните платежни сметки, включително, ако е приложимо, процента на лихвата по овърдрафта и кредитния лихвен процент.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

Това не засяга разпоредбите относно овърдрафт в Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾. Необходимо е да се предоставя последваща информация в специално изготвен за целта документ, наречен „отчет за таксите“. Той следва да съдържа информация за натрупаните лихви и за всички такси, начислени във връзка с използването на платежната сметка, така че потребителят да разбере за каква такса се отнася всеки от разходите и да прецени дали е необходимо да промени модела си на потребление или да се прехвърли към друг доставчик. Тази полза за потребителите може да бъде подсилена чрез последващата информация за таксите, която да представя най-представителните услуги в поредността, в която са представени и в предварителната информация за таксите.

- (20) За да бъдат удовлетворени нуждите на потребителите, е необходимо да се гарантира, че информацията за таксите е точна, ясна и съпоставима. Ето защо, след като се консултира с националните органи и след извършването на проучване сред потребителите ЕБО следва да разработи проекти на технически стандарти за изпълнение относно стандартизиран формат на представяне за документа с информация за таксите, отчета за таксите и общите символи, за да се гарантира, че информацията е разбираема и съпоставима за потребителите. Във всеки документ с информация за таксите и отчет за таксите всяка държава членка следва да използва един и същи формат и еднаква поредност на елементите и рубриките, давайки възможност на потребителите да сравнят двата документа и да разберат представената в тях информация, като извлекат в максимална степен полза от нея. Документът с информация за таксите и отчетът за таксите следва ясно да се отличават от останалите документи. Освен това, при разработването на техните формати ЕБО следва също да вземе предвид, че държавите членки могат да решат да предоставят документа с информация за таксите и отчета за таксите заедно с информация относно платежните сметки и свързани с тях услуги, която се изисква съгласно друго законодателство на Съюза или друго национално законодателство.
- (21) С цел да се гарантира последователно използване в целия Съюз на приложимата на равнището на Съюза терминология, държавите членки следва да установят задължение за доставчиците на платежни услуги при кореспонденцията с потребителите да използват приложимата на равнището на Съюза терминология, заедно с останалата национална стандартизирана терминология, установена в окончателния списък, включително в документа с информация за таксите и отчета за таксите. Доставчиците на платежни услуги следва да могат да използват търговски марки в предоставяната на потребителите договорна, търговска и маркетингова информация, при условие че ясно посочат приложимия съответстващ стандартизиран термин. Ако решат да използват търговски марки в документа с информация за таксите или в отчета за таксите, това следва да бъде в допълнение към стандартизираните термини като вторично обозначение — например в скоби или с по-малък шрифт.
- (22) Независимите уебсайтове за съпоставяне на такси са ефективно средство за потребителите при оценката на предимствата на различните оферти за платежни сметки на едно място. Тези уебсайтове могат да осигурят подходящ баланс между необходимостта от кратка и ясна информация и необходимостта от пълна и изчерпателна информация, давайки възможност на ползвателите при наличие на интерес да получат по-подробни данни. Уебсайтовете следва да имат за цел да включват възможно най-широк спектър от оферти, за да осигурят представителен обзор, като същевременно обхващат значителна част от пазара. Чрез тях могат да бъдат снижени и разходите за набиране на информация, тъй като на потребителите няма да се налага да събират информацията поотделно от различните доставчици на платежни услуги. От решаващо значение е предоставяната от такива уебсайтове информация да е надеждна, безпристрастна и прозрачна и потребителите да бъдат информирани за тяхното съществуване. Държавите членки са тези, които следва да информират обществеността за наличието на такива уебсайтове.
- (23) За да бъде получена обективна информация относно таксите и лихвените проценти по платежните сметки, потребителите следва да могат да използват публично достъпни и оперативно независими от доставчиците на платежни услуги уебсайтове за съпоставяне на такси, което означава, че в резултатите от търсенето нито един доставчик на платежни услуги не следва да бъде поставен в по-благоприятна позиция от останалите. Поради това държавите членки следва да гарантират, че потребителите имат свободен достъп до най-малко един такъв уебсайт на съответните им територии. Уебсайтовете за съпоставяне на такси могат да бъдат поддържани от компетентните органи, други публични органи и/или частни оператори, или от тяхно име. Функцията за сравняване на такси, свързани с платежни сметки, може да се изпълнява и от съществуващи уебсайтове за съпоставяне на широк спектър от финансови и нефинансови продукти. Тези уебсайтове следва да функционират в съответствие с установени критерии за качество, сред които изискването за осигуряване на данни за техните собственици, осигуряване на точна и актуална информация, посочване на времето на последната актуализация, определяне на ясни и обективни критерии, на които се основава съпоставянето, и включване на широк спектър от оферти за платежни сметки, обхващащи значителна част от пазара. Държавите членки следва да могат да определят колко често уебсайтовете за

⁽¹⁾ Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ L 133, 22.5.2008 г., стр. 66).

съпоставяне на такси трябва да преглеждат и актуализират предоставяната на потребителите информация, като се вземе предвид обичайната честота, с която кредитните институции актуализират информацията си относно таксите. Държавите членки следва също да определят какво представлява широк спектър от оферти за платежни сметки, обхващащи значителна част от пазара, като вземат предвид например броя на съществуващите доставчици на платежни услуги и съответно дали за целта ще е достатъчно обикновено мнозинство или по-малък брой, и/или пазарния дял и/или географското им положение. Уебсайтовете за съпоставяне следва да сравняват таксите за услугите, включени в списъка на най-представителните услуги, свързани с платежна сметка, като използват терминологията на равнището на Съюза.

Целесъобразно е държавите членки да могат да изискват от такива уебсайтове да съпоставят друга информация, например информация за определящите фактори за нивото на услугите, предоставяни от доставчиците на платежни услуги, като броя и местонахождението на клоновете или на терминалните устройства. Когато в дадена държава членка е наличен само един уебсайт и той престане да функционира или да отговаря на критериите за качество, въпросната държава членка следва в разумен срок да направи необходимото потребителите да получат достъп до друг уебсайт за съпоставяне на такси на национално равнище.

- (24) Широко разпространена е практиката доставчиците на платежни услуги да предлагат платежни сметки като част от пакети, в които са включени продукти или услуги, различни от услугите, свързани с платежна сметка, например застрахователни продукти или финансови консултации. Тази практика може да бъде начин доставчиците на платежни услуги да разнообразят предлагането си и да се конкурират помежду си и в крайна сметка може да бъде от полза за потребителите. От проведеното през 2009 г. проучване на Комисията относно обвързаните продажби във финансовия сектор обаче, както и предвид други консултации и подадени потребителски жалби по този въпрос, стана ясно, че доставчиците на платежни услуги може да предлагат платежни сметки в пакет с други продукти, които потребителите не желаят и които не са от съществено значение за платежните сметки, като например услуги за жилищно застраховане. Освен това наблюденията показват, че тези практики могат да ограничат прозрачността и съпоставимостта на цените, както и избора на потребителите и да повлияят отрицателно на тяхната мобилност. Следователно държавите членки следва да гарантират, че когато доставчиците на платежни услуги предлагат платежни сметки като част от пакети, на потребителите се предоставя информация дали е възможно платежната сметка да се закупи отделно и ако да, че получават допълнителна информация за разходите и таксите за всеки/всяка един/една от другите включени в пакета продукти или услуги, които могат да бъдат закупени отделно.
- (25) Процесът на прехвърляне на платежни сметки следва да се хармонизира в рамките на Съюза. Понастоящем действащите на национално равнище мерки са изключително разнородни и не гарантират адекватно равнище на защита на потребителите във всички държави членки. Приемането на законодателни мерки, с които се установяват основните принципи при предоставянето на такава услуга от доставчиците на платежни услуги във всяка държава членка, би подобрило функционирането на вътрешния пазар както от гледна точка на потребителите, така и на доставчиците на платежни услуги. От една страна, приемането на такива мерки ще осигури условия на равнопоставеност за потребителите, които биха били заинтересовани от откриването на платежна сметка в друга държава членка, и ще гарантира еквивалентно ниво на защита. От друга страна, то ще намали разликите между действащите регулаторни мерки на национално равнище и следователно ще смекчи административната тежест за доставчиците на платежни услуги, които възнамеряват да предлагат трансгранични услуги. В резултат на това мерките за прехвърляне на платежни сметки ще улеснят предоставянето на услуги, свързани с платежни сметки, в рамките на вътрешния пазар.
- (26) Прехвърлянето на платежни сметки не следва да води до прехвърляне на договора от прехвърлящия доставчик на платежни услуги към приемащия доставчик на платежни услуги.
- (27) Потребителите са мотивирани да прехвърлят платежната си сметка, само ако тази процедура не е твърде обременяваща от административна или финансова гледна точка. Ето защо, доставчиците на платежни услуги следва да предложат на потребителите ясна, бърза и безопасна процедура на прехвърляне на платежни сметки, включително на платежни сметки за основни операции. Тази процедура следва да се предлага, когато потребителите искат да се прехвърлят от един доставчик на платежни услуги към друг, и също когато искат да се прехвърлят към друг вид платежна сметка в рамките на един и същ доставчик на платежни услуги. Това ще даде на потребителите възможност да се възползват от най-подходящите за тях оферти на пазара и лесно да се прехвърлят от платежната сметка, с която разполагат, към други, евентуално по-подходящи платежни сметки, без значение дали в рамките на един и същ доставчик на платежни услуги или към друг доставчик на платежни услуги. Ако за прехвърлянето на платежна сметка доставчиците на платежни услуги начисляват такси, те следва да са приемливи и да съответстват на разходите, които доставчиците на платежни услуги действително извършват за него.

- (28) По отношение на прехвърлянето на платежни сметки, всяка държава членка следва да има право, когато и двамата доставчици на платежни услуги се намират на нейната територия, да въведе или запази действащи разпоредби, различни от предвидените в настоящата директива, ако това несъмнено е в интерес на потребителя.
- (29) Процедурата по прехвърляне на платежна сметка следва да бъде възможно най-опростена за потребителя. Съответно държавите членки следва да гарантират, че приемащият доставчик на платежни услуги е този, който започва процедурата по прехвърлянето и я управлява от името на потребителя. Държавите членки следва да могат да използват допълнителни средства, например от техническо естество, при установяване на услугата по прехвърляне. Тези допълнителни средства могат да превишават изискванията на настоящата директива — например услугата по прехвърляне може да се предоставя в по-кратки срокове или от доставчиците на платежни услуги може да се изиска да осигуряват, по искане на потребителя, автоматично или ръчно пренасочване към новата платежна сметка на кредитните преводи, получени по предишната платежна сметка, за определен ограничен период, който започва от момента на получаване на разрешението за прехвърляне. Такива допълнителни средства могат също да се използват от доставчиците на платежни услуги на доброволна основа, дори когато това не се изисква от дадена държава членка.
- (30) Потребителите следва да могат да поискат от приемащия доставчик на платежни услуги да прехвърли всички или част от входящите кредитни преводи, нарежданията за периодични кредитни преводи или директни дебити, като в идеалния случай това следва да стане в рамките на една среща с приемащия доставчик на платежни услуги. За тази цел потребителите следва да могат да подпишат само един документ, с който дават своето съгласие за извършването на всички посочени по-горе задачи. Държавите членки могат да изискат писмено разрешение от потребителя, но в случаите, когато считат това за уместно, могат да решат да приемат и еквивалентни начини на предоставяне на съгласие, например при наличие на автоматична система за прехвърляне. Преди да даде съгласието си, потребителят следва да бъде уведомен за всички стъпки на процедурата, необходими за извършване на прехвърлянето на платежната сметка. Например съгласието може да включва всички задачи, съставляващи част от услугата по прехвърляне, с възможност потребителят да избира само някои тях.
- (31) За успешното изпълнение на процедурата е необходимо съдействие от страна на прехвърлящия доставчик на платежни услуги. Приемащият доставчик на платежни услуги следва да получи от прехвърлящия доставчик на платежни услуги цялата информация, необходима за възобновяване на плащанията по новата платежна сметка. Тази информация обаче не следва да надхвърля необходимото за извършване на прехвърлянето.
- (32) За да се улесни трансграничното откриване на сметки, потребителят следва да има право да поиска от новия доставчик на платежни услуги да въведе по новата платежна сметка всички или някои от нарежданията за периодични кредитни преводи, да приема директни дебити от посочена от потребителя дата и да предостави на потребителя данните на новата платежна сметка, по възможност в рамките на една среща с новия доставчик на платежни услуги.
- (33) Потребителите не следва да понасят финансови загуби, в т.ч. такси и лихви, вследствие на грешки, допуснати от който и да било от доставчиците на платежни услуги, участващи в процеса на прехвърляне. По-конкретно, потребителите не следва да понасят финансови загуби, произтичащи от плащането на допълнителни такси, лихви или други суми, както и на глоби или друг вид финансови санкции поради забавяне при извършването на плащане.
- (34) Държавите членки следва да гарантират, че потребителите, които възнамеряват да открият платежна сметка, не са обект на дискриминация въз основа на своята националност или местопребиваване. От една страна, за кредитните институции е важно да гарантират, че техните клиенти не използват финансовата система за незаконни цели, като измами, изпиране на пари или финансиране на тероризъм, но от друга страна те не следва да създават пречки за потребителите, които желаят да се възползват от предимствата на вътрешния пазар, като откриват и ползват платежни сметки зад граница. Следователно разпоредбите на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ не могат да служат като претекст за отхвърляне на по-малко привлекателни от търговска гледна точка потребители.

⁽¹⁾ Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм (ОВ L 309, 25.11.2005 г., стр. 15).

- (35) Потребители, които пребивават законно в Съюза, не следва да бъдат обект на дискриминация въз основа на своята националност или местопребиваване, нито на друго основание, посочено в член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“), когато подават заявление за откриване на платежна сметка или се опитват да получат достъп до платежна сметка на територията на Съюза. Освен това, държавите членки следва да осигуряват достъп до платежни сметки за основни операции, независимо от финансовото състояние на потребителя като заетост, ниво на доходите, кредитна история или неплатежоспособност на физическо лице.
- (36) Потребителите, които пребивават законно в Съюза и които нямат платежна сметка в дадена държава членка, следва да бъдат в състояние да открият и използват платежна сметка за основни операции в тази държава членка. Понятието „пребиваващ законно в Съюза“ следва да обхваща както граждани на Съюза, така и граждани на трети държави, които вече се ползват от правата, предоставени им по силата на актове на Съюза, като Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета ⁽¹⁾, Директива 2003/109/ЕО на Съвета ⁽²⁾, Регламент (ЕО) № 859/2003 на Съвета ⁽³⁾ и Регламент (ЕИО) № 574/72 и Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾. То следва да включва и търсещи убежище лица съгласно Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. относно статута на бежанците и Протокола към нея от 31 януари 1967 г. и други приложими международни договори. Наред с това държавите членки следва да могат да разширят понятието „пребиваващ законно в Съюза“, така че да обхване други граждани на трети държави, които се намират на тяхна територия.
- (37) Държавите членки следва да могат, при пълно зачитане на гарантираните от Договорите основни свободи, да изискват от потребителите, които желаят да открият платежна сметка за основни операции на тяхната територия, да докажат, че действително имат интерес да го направят. Без да се засягат изискванията, приети в съответствие с Директива 2005/60/ЕО за предотвратяване на изпирането на пари, физическото присъствие на място в кредитните институции не следва да бъде условие за доказване на действителен интерес.
- (38) Държавите членки следва да гарантират, че броят на кредитните институции, които предлагат платежни сметки за основни операции, е достатъчен, за да се гарантира, че достигат до всички потребители, да се избегне дискриминацията срещу потребителите и да се предотврати нарушаването на конкуренцията. Когато се определя какво означава достатъчен брой кредитни институции, сред факторите, които трябва да бъдат взети предвид, следва да са: обхватът на мрежата на кредитните институции, големината на територията на държавата членка, разпределението на потребителите на територията ѝ, пазарният дял на кредитните институции и дали платежните сметки за основни операции представляват само малка част от предлаганите от кредитната институция платежни сметки. По принцип платежните сметки за основни операции следва да се предлагат от възможно най-много кредитни институции, за да се гарантира, че потребителите могат да си откриват такива сметки на място в кредитна институция, която се намира в близост до мястото им на пребиваване, и че не са обект на никаква дискриминация, когато се опитват да получат достъп до такива сметки и могат да ги използват ефективно. По-специално държавите членки следва да гарантират, че няма видима дискриминация под формата например на различен външен вид на картата, различен номер на смитката или различен номер на картата. При все това следва да е възможно държавите членки да предвиждат платежните сметки за основни операции да се предлагат от по-малък брой кредитни институции, като това обаче следва да бъде обосновано например с довода, че тези кредитни институции имат толкова широко присъствие на територията на въпросната държава членка, че могат да обслужват всички потребители, без да е необходимо да ги принуждават да пътуват твърде далече от домовете си, за да достигнат до тях. Наред с това, потребителите, използващи платежни сметки за основни операции, не следва по никакъв начин да бъдат стигматизирани, което може да се постигне по-успешно, ако са налични повече кредитни институции.
- (39) Държавите членки следва да могат да въведат механизми за подпомагане на потребители без постоянен адрес, търсещи убежище лица и потребители, на които не е предоставено разрешително за пребиваване, но които не е възможно да бъдат експулсирани по правни или фактически причини, да се възползват пълноценно от настоящата директива.

⁽¹⁾ Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 149, 5.7.1971 г., стр. 2).

⁽²⁾ Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 г. относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни (ОВ L 16, 23.1.2004 г., стр. 44).

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 859/2003 на Съвета от 14 май 2003 г. за разширяване на приложното поле на разпоредбите на Регламент (ЕИО) № 1408/71 и Регламент (ЕИО) № 574/72 за граждани на трети страни, които все още не са субект на тези разпоредби единствено на основание тяхното гражданство (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 1).

⁽⁴⁾ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите-членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77).

- (40) Когато разрешават на кредитните институции да предоставят на потребителите по тяхно искане овърдрафт по платежна сметка за основни операции, държавите членки следва да могат да определят максималният размер и максималният срок на такъв овърдрафт. Държавите членки следва да гарантират също, че информацията относно всички свързани с това такси се съобщава на потребителите по прозрачен начин. На последно място, при предлагането на овърдрафт по платежна сметка за основни операции кредитните институции следва да спазва Директива 2008/48/ЕО.
- (41) За да могат потребителите на платежни сметки за основни операции да бъдат обслужвани по подходящ начин, държавите членки следва да изискат от кредитните институции да гарантират, че разполагат с подходящо обучен персонал и че потенциалните конфликти на интереси не водят до негативни последици за потребителите.
- (42) Държавите членки следва да могат да позволят на кредитните институции да откажат да открият платежна сметка за основни операции на потребители, които вече имат действаща и най-малко еквивалентна платежна сметка в същата държава членка. За да удостоверят дали даден потребител вече притежава платежна сметка, кредитните институции следва да могат да разчитат на клетвена декларация от потребителите.
- (43) Държавите членки следва да гарантират, че кредитните институции обработват заявленията за откриване на платежна сметка за основни операции в рамките на установените в настоящата директива срокове и че в случай на отказ по такова заявление, кредитните институции информират потребителите за конкретните основания за отказа, освен ако подобно разкриване е в разрез с националната сигурност, обществения ред или Директива 2005/60/ЕО.
- (44) На потребителите следва да бъде гарантиран достъп до спектър от основни платежни услуги. Услугите, свързани с платежни сметки за основни операции, следва да включват възможността за внасяне и теглене на пари. Потребителите следва да могат да извършват основни платежни операции, като получаване на доходи или социални плащания, плащане на сметки или данъци и покупка на стоки и услуги, включително чрез директен дебит, кредитен превод или платежна карта. Услугите следва да дават на потребителите възможност за закупуване на стоки и услуги по интернет, както и за даване на платежни нареждания чрез системата за онлайн банкиране на кредитната институция, ако разполага с такава. Платежните сметки за основни операции обаче не следва да бъдат ограничени само до онлайн използване, тъй като това би създавало пречки за потребителите, които нямат достъп до интернет. Държавите членки следва обаче да гарантират, че за услугите, свързани с откриване, управление и закриване на платежна сметка, както и с внасяне и теглене на пари, и за извършването на платежни операции с платежни карти, с изключение на кредитните карти, не следва да има ограничение на броя на операциите, които ще бъдат на разположение на потребителя, при спазване на установените в настоящата директива специфични правила относно ценообразуването. По отношение на извършването на кредитни преводи и директни дебити, както и на операции с кредитна карта, свързана с платежната сметка за основни операции, държавите членки следва да могат да определят минимален брой операции, които да бъдат на разположение на потребителя, при спазване на установените в настоящата директива специфични правила относно ценообразуването, при условие че услугите, за които тези операции се отнасят са за лично ползване на потребителя. При определяне на съдържанието на „лично ползване“ държавите членки следва да вземат предвид поведението на потребителите в дадения момент и общата търговска практика. Таксите за операциите, надвишаващи минималния брой, следва никога да не са по-високи от таксите, събирани при обичайната ценова политика на кредитната институция.
- (45) В процеса на определяне на услугите, които ще се предлагат във връзка с платежна сметка за основни операции, и на минималния брой на операциите по такава сметка следва да се отчитат националните особености. По-конкретно, в някои държави членки може да се счита, че определени услуги са от основно значение за пълноценното използване на платежна сметка поради широко разпространеното им използване на национално равнище. Например в някои държави членки използването на чекове от потребителите все още е широко разпространено, докато в други до този начин на плащане се прибягва много рядко. Поради това настоящата директива следва да даде възможност на държавите членки да набележат допълнителни услуги, които са от основно значение на национално равнище и които следва да се предоставят наред с платежна сметка за основни операции в съответната държава членка. Държавите членки следва също да гарантират, че таксите, налагани от кредитните институции за предлагането на такива допълнителни услуги, свързани с платежна сметка за основни операции, са приемливи.

- (46) За да се гарантира, че възможно най-широк кръг от потребители имат достъп до платежни сметки за основни операции, тези сметки следва да се предоставят безплатно или срещу приемлива такса. За да се насърчат уязвимите потребители, които са извън мрежата на банковите услуги, да участват в пазара на банкови услуги на дребно, държавите членки следва да могат да предвидят платежните сметки за основни операции да се предоставят на тези потребители при особено благоприятни условия, например безплатно. Държавите членки следва да имат свободата да определят механизма за подбор на потребителите, които могат да се ползват от платежни сметки за основни операции при по-благоприятни условия, при условие че механизмът гарантира, че уязвимите потребители могат да получат достъп до платежна сметка за основни операции. При всички случаи този подход следва да не нарушава правото на всички потребители, включително тези, които не са уязвими, да получат като минимум достъп до платежни сметки за основни операции при приемливи такси. Освен това начисляването на потребителя допълнителни такси за неспазване на условията по договора също следва да бъдат приемливи. Държавите членки следва да определят какво означава приемлива такса въз основа на обстоятелствата в конкретната държава членка.
- (47) Кредитните институции следва да отказват откриването на платежна сметка за основни операции или да прекратяват договор за такава сметка само при особени обстоятелства, като например неспазване на законодателството относно изпирането на пари и финансирането на тероризма или в областта на предотвратяването и разследването на престъпления. Дори в тези случаи отказът е обоснован само когато потребителят не спазва посоченото законодателство, а не когато процедурата за проверка на спазването на законодателството е твърде сложна или е свързана с разходи. Може обаче да има случаи, в които потребител да злоупотреби с правото си да открива и ползва платежни сметки за основни операции. Държавите членки могат например следва да могат да позволят на кредитните институции да предприемат мерки срещу потребители, извършили престъпление, например сериозна измама срещу кредитната институция, за да се избегне повторното извършване на такова престъпление. Такива мерки може да включват например ограничаването на достъпа на този потребител до платежна сметка за основни операции за определен период от време. Освен това, в някои случаи предходен отказ на заявление за откриване на платежна сметка може да послужи за идентифициране на потребителите, които биха могли да се възползват от по-изгодни условия по отношение на платежната сметка. В такъв случай кредитната институция следва да уведоми потребителя, че може да използва специален механизъм съгласно настоящата директива в случай на отказ на заявление за откриване на платежна сметка, за която се налага такса за да получи достъп до платежна сметка. И двата допълнителни случая обаче следва да са ограничени, като се прилагат в специфични случаи и въз основа на точно определени разпоредби на националното право. При определянето на допълнителни случаи, в които кредитните институции могат да откажат да предложат платежни сметки на потребителите, държавите членки следва да могат да включат, наред с другото, съображения за обществената сигурност или обществения ред.
- (48) Държавите членки и кредитните институции следва да предоставят на потребителите ясна и разбираема информация относно правото да откриват и ползват платежна сметка за основни операции. Държавите членки следва да гарантират, че мерките за комуникация са целенасочени и достигат по-специално до потребителите извън мрежата на банковите услуги, до уязвимите и мобилните потребители. Кредитните институции следва активно да осигуряват на потребителите достъпна информация и адекватна помощ във връзка с конкретните елементи на предлаганите платежни сметки за основни операции, свързаните с тях такси и условията за използването им, както и във връзка със стъпките, които потребителите следва да предприемат, за да упражнят правото си на достъп до платежна сметка за основни операции. По-специално, потребителите следва да бъдат информирани, че за да имат достъп до платежна сметка за основни операции, не са длъжни да закупуват допълнителни услуги.
- (49) Държавите членки следва да насърчават мерки в подкрепа на обучението на най-уязвимите потребители, като им предоставят напътствия и помощ, за да могат да управляват отговорно финансите си. Необходимо е да се представи също информация за напътствията, които потребителските организации и националните органи могат да предоставят на потребителите. Освен това държавите членки следва да насърчават инициативи на кредитните институции, които са насочени към предоставяне на платежни сметки за основни операции в съчетание с отделни мерки за обучение по финансови въпроси.
- (50) С цел доставчиците на платежни услуги да бъдат улеснени да предоставят услугите си в трансграничен план, за целите на сътрудничеството, обмена на информация и разрешаването на спорове между компетентните органи, отговарящите за прилагането на настоящата директива компетентни органи, следва да бъдат тези, които действат под егидата ЕБО, съгласно Регламент (ЕС) № 1093/2010 или други национални органи, при условие че те си сътрудничат с органите, действащи под егидата на ЕБО, с оглед на изпълнението на задълженията си съгласно настоящата директива.

- (51) Държавите членки следва да определят компетентните органи, оправомощени да осигуряват прилагането на настоящата директива, и да гарантират, че са им предоставени правомощия за разследване и прилагане, както и адекватни ресурси, необходими за изпълнението на задълженията им. За някои аспекти от настоящата директива компетентните органи биха могли да действат чрез подаване на заявление до съдилища, които са компетентни да постановят съдебно решение, включително, когато е подходящо, чрез обжалване. Това би могло да даде възможност на държавите членки, по-специално в случаите, когато разпоредбите на настоящата директива са транспонирани в гражданското право, да предоставят прилагането на тези разпоредби на съответните органи и на съдилищата. Държавите членки следва да могат да определят различни компетентни органи за изпълнението на широко-обхватните задължения, установени в настоящата директива. Така например, във връзка с някои разпоредби държавите членки биха могли да определят компетентни органи, отговарящи за прилагането на защитата на потребителите, а във връзка с други биха могли да решат да определят органи за пруденциален надзор. Възможността за определяне на различни компетентни органи не следва да засяга задълженията за постоянен надзор и сътрудничество между компетентните органи съгласно предвиденото в настоящата директива.
- (52) Потребителите следва да имат достъп до ефикасни и ефективни процедури за алтернативно решаване на спорове, възникнали във връзка с права и задължения, установени по силата на настоящата директива. Достъп до този вид процедури вече е осигурен с Директива 2013/11/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ що се отнася до съответните договорни спорове. Потребителите следва да имат достъп обаче до процедури за алтернативно решаване на спорове също и в случаите на преддоговорни спорове относно права и задължения, възникнали по силата на настоящата директива, например когато на потребителите е отказан достъп до платежна сметка за основни операции. Поради това настоящата директива предвижда, че потребителите следва да имат достъп до процедури за алтернативно решаване на спорове, свързани с установени в настоящата директива права и задължения, без да се прави разлика между договорни и преддоговорни спорове. Процедурите за алтернативно решаване на спорове и структурите, които ги предлагат, следва да спазват изискванията за качество, установени в Директива 2013/11/ЕС. Спазването на настоящата директива налага обработването на лични данни на потребителите. Това обработване е уредено в Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾. Следователно настоящата директива следва спазва правилата, установени в Директива 95/46/ЕО.
- (53) За първи път в срок от четири години след влизането в сила на настоящата директива и на всеки две години след това държавите членки следва да получават на годишна база надеждни статистически данни за функционирането на мерките, които се въвеждат с настоящата директива. Те следва да използват всички подходящи източници на информация и да съобщават тази информация на Комисията. Комисията следва да представи доклад въз основа на информацията, получена от държавите членки за първи път след четири години от влизането в сила на настоящата директива, и на всеки две години след това.
- (54) На настоящата директива следва да бъде извършен преглед пет години след влизането ѝ в сила, за да бъдат взети под внимание промените на пазара, като например появата на нови видове платежни сметки и платежни услуги, както и промените в други области на правото на Съюза и натрупаният от държавите членки опит. Докладът, изготвен въз основа на прегледа следва да съдържа списък на всички образувани от Комисията производства за нарушения, свързани с неправилното или непълното прилагане на настоящата директива. Той следва да включва и оценка на средния размер на таксите в държавите членки за платежни сметки, попадащи в приложното поле на настоящата директива, на това дали в резултат на въведените мерки е постигнато по-добро разбиране от страна на потребителите по отношение на таксите по платежните сметки, по-добрата съпоставимост на платежните сметки и улесненото прехвърляне на платежни сметки, както и на броя на титулярите на сметка, извършили прехвърляне на платежна сметка след транспонирането на настоящата директива.

Прегледът следва да съдържа също анализ на броя на доставчиците, предлагащи платежни сметки за основни операции, и на броя на откритите такива сметки, включително от потребители, които до този момент са били извън мрежата от банкови услуги, примери на добри практики на държавите членки за намаляване на броя на потребителите, които не са получили достъп до платежни услуги, както и средния годишен размер на таксите по платежни сметки за основни операции. Той следва да включва и оценка на разходите и ползите, свързани с осигуряването на преносимост на платежните сметки на територията на целия Съюз, на осъществимостта на рамка за осигуряване на автоматично пренасочване на плащания от една платежна сметка към друга в рамките на една и съща държава членка в съчетание с автоматично уведомяване на получателите на средства или на платците

⁽¹⁾ Директива 2013/11/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. за алтернативно решаване на потребителски спорове и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2009/22/ЕО (Директива за АРС за потребители) (ОВ L 165, 18.6.2013 г., стр. 63).

⁽²⁾ Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31).

за пренасочването на техните преводи, и на разширяването на услугите по прехвърляне така, че да обхванат и случаите, когато получаващият и прехвърлящият доставчик на платежни услуги се намират в различни държави членки. Прегледът следва да съдържа също оценка на ефективността на действащите мерки и на необходимостта от допълнителни мерки за по-голямо финансово приобщаване и за подпомагане на уязвимите членове на обществото във връзка със свръхзадлъжнялостта. В прегледа следва да се прави и оценка дали разпоредбите относно информацията, която следва да бъде предоставяна от доставчиците на платежни услуги при предлагането на пакетни продукти, е достатъчна и дали са необходими допълнителни мерки. В прегледа следва да се оцени и необходимостта от допълнителни мерки във връзка с уебсайтовете за съпоставяне на такси и на необходимостта от акредитирането на тези уебсайтове. Комисията следва да представи този доклад на Европейския парламент и на Съвета, придружен, в зависимост от случая, от законодателни предложения.

- (55) Настоящата директива защита основните права и съблюдава принципите, признати от Хартата в съответствие с член 6, параграф 1 от Договора за Европейския съюз (ДЕС).
- (56) Доколкото целите на настоящата директива, а именно улесняване на прозрачността и съпоставимостта на таксите по платежните сметки, прехвърлянето на платежни сметки и достъпа до платежни сметки за основни операции, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и поради необходимостта от преодоляване на пазарната фрагментация и осигуряване на условия на равнопоставеност в Съюза могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (57) В съответствие със Съвместната политическа декларация от 28 септември 2011 г. на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи ⁽¹⁾ държавите членки се задължават в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответните елементи от националните актове за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят счита представянето на такива документи за обосновано.
- (58) Беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ, ПРИЛОЖНО ПОЛЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет и приложно поле

1. В настоящата директива се определят разпоредби за прозрачност и съпоставимост на таксите, начислявани на потребителите по платежните сметки в рамките на Съюза, както и разпоредби относно прехвърлянето на платежни сметки в рамките на държава членка и правила за улесняването на потребителите при трансгранично откриване на платежни сметки.
2. С настоящата директива се определя и рамка за разпоредбите и условията, съгласно които държавите членки трябва да гарантират правото на потребителите да откриват и използват платежни сметки за основни операции в Съюза.
3. Глави II и III се прилагат за доставчиците на платежни услуги.
4. Глава IV се прилага за кредитните институции.

Държавите членки могат да решат да прилагат глава IV за доставчици на платежни услуги, различни от кредитни институции.

⁽¹⁾ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

5. Държавите членки могат да решат да не прилагат цялата или част от настоящата директива към образуванията, посочени в член 2, параграф 5 от Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.

6. Настоящата директива се прилага по отношение на платежните сметки, чрез които потребителите могат като минимум да:

- а) внасят средства по платежна сметка;
- б) теглят пари в брой от платежна сметка;
- в) извършват и получават платежни операции, включително кредитни преводи, до и от трети страни.

Държавите членки могат да решат да прилагат цялата или част от настоящата директива към платежни сметки, различни от посочените в първа алинея.

7. Откриването и използването на платежна сметка за основни операции съгласно настоящата директива се извършва в съответствие с Директива 2005/60/ЕО.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „потребител“ означава всяко физическо лице, което действа в качество различно от неговата търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия;
- 2) „пребиваващ законно в Съюза“ означава физическо лице, което има право да пребивава в държава членка по силата на актове на Съюза или националното право, включително потребители без постоянен адрес, лица, търсещи убежище съгласно Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. за статута на бежанците, Протокола към нея от 31 януари 1967 г. и други приложими международни договори;
- 3) „платежна сметка“ означава сметка, водена на името на един или повече потребители и използвана за извършването на платежни операции;
- 4) „платежна услуга“ означава платежна услуга съгласно определението в член 4, параграф 3 от Директива 2007/64/ЕО;
- 5) „платежна операция“ означава действие, предприето от платеща или получателя, по внасяне, прехвърляне или теглене на средства, независимо от основното правоотношение между платеща и получателя;
- 6) „услуги, свързани с платежната сметка“ означава всички услуги, свързани с откриването, използването и закриването на платежна сметка, включително платежни услуги и платежни транзакции по смисъла на член 3, буква ж) от Директива 2007/64/ЕО, както и овърдрафт и свърховърдрафт;
- 7) „доставчик на платежни услуги“ означава доставчик на платежни услуги съгласно определението по член 4, точка 9 от Директива 2007/64/ЕО;

⁽¹⁾ Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).

- 8) „кредитна институция“ означава кредитна институция съгласно определението по член 4, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- 9) „платежен инструмент“ означава платежен инструмент съгласно определението в член 4, точка 23 от Директива 2007/64/ЕО;
- 10) „прехвърлящ доставчик на платежни услуги“ означава доставчик на платежни услуги, от който се подава необходимата за извършване на прехвърлянето информация;
- 11) „приемащ доставчик на платежни услуги“ означава доставчик на платежни услуги, към който се подава необходимата за извършване на прехвърлянето информация;
- 12) „платежно нареждане“ означава всяко нареждане от платеща или получателя към неговия доставчик на платежни услуги, с което се разпорежда изпълнението на платежна операция;
- 13) „платец“ е физическо или юридическо лице, което е титуляр на платежна сметка и позволява изпълнението на платежно нареждане по тази сметка или, когато липсва платежна сметка на платеща — физическо или юридическо лице, което разпорежда платежно нареждане към платежната сметка на получателя;
- 14) „получател“ означава физическо или юридическо лице, определено като краен получател на средства, които са предмет на платежна операция;
- 15) „такси“ означава всички евентуални плащания и санкции, които потребителят дължи на доставчика на платежни услуги за или във връзка с предоставянето на услуги, свързани с платежна сметка;
- 16) „кредитен лихвен процент“ означава лихвен процент, плащан на потребителя във връзка с притежаването на средства по платежна сметка;
- 17) „дълготраен носител“ означава всеки инструмент, който позволява на потребителя да съхранява информация, адресирана лично до него, по начин, достъпен за бъдещо ползване за период от време, достатъчен за целите на информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация;
- 18) „прехвърляне на платежна сметка“ или „услуга по прехвърляне“ означава прехвърляне, по искане на потребителя, от един доставчик на платежни услуги към друг на информацията относно всички или някои нареждания за периодични кредитни преводи, периодични директни дебити и периодични входящи кредитни преводи, извършвани по платежна сметка, или прехвърляне на положителното салдо, ако има такова, от една платежна сметка към друга платежна сметка или и двете, със или без закриване на предишната платежна сметка;
- 19) „директен дебит“ означава национална или трансгранична платежна услуга за задължаване на платежната сметка на платеща, при която платежната операция се извършва по инициатива на получателя въз основа на съгласието на платеща;
- 20) „кредитен превод“ е национална или трансгранична платежна услуга за заверяване на платежна сметка на получателя посредством една или няколко платежни операции, извършвани по платежна сметка на платеща от доставчика на платежни услуги, който води платежната сметка на платеща, въз основа на дадено от платеща разпореждане;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

- 21) „нареждане за периодични преводи“ означава разпореждане на платеца до доставчика на платежни услуги, който води платежната сметка на платеца, да извършва кредитни преводи на редовни интервали от време или на предварително определени дати;
- 22) „средства“ означава банкноти и монети, безналични пари и електронни пари по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- 23) „рамков договор“ означава договор за платежни услуги, с който се урежда бъдещото изпълнение на отделни или на поредица от платежни операции и който може да съдържа задължението и условията за откриване на платежна сметка;
- 24) „работен ден“ означава ден, в който съответният доставчик на платежни услуги осъществява дейността, необходима за изпълнението на платежната операция;
- 25) „овърдрафт“ означава изричен договор за кредит, с който доставчик на платежни услуги предоставя на потребителя възможността да ползва средства, надвишаващи наличността по платежната му сметка;
- 26) „свърховърдрафт“ означава мълчаливо приет овърдрафт, при който доставчик на платежни услуги предоставя на потребителя възможността да ползва средства, надвишаващи наличността по платежната му сметка или договорения размер на овърдрафта;
- 27) „компетентен орган“ означава органът, определен като компетентен от държавата членка съгласно член 21.

ГЛАВА II

СЪПОСТАВИМОСТ НА ТАКСИТЕ, СВЪРЗАНИ С ПЛАТЕЖНИТЕ СМЕТКИ

Член 3

Списък на най-представителните услуги, свързани с платежна сметка, за които се събират такси на национално равнище, и разпоредби за стандартизираната терминология

1. Държавите членки съставят предварителен списък с най-малко 10 и най-много 20 най-представителни услуги, свързани с платежна сметка, за които се събират такси, и които се предоставят най-малко от един доставчик на платежни услуги на национално равнище. В списъка се съдържат термини и определения за всяка от посочените в него услуги. На всеки официален език на съответна държава членка за всяка услуга се използва един-единствен термин.
2. За целите на параграф 1 държавите членки вземат предвид услугите, които:
- а) потребителите използват най-често във връзка с техните платежни сметки;
- б) носят най-големи разходи за потребителите, както като цяло, така и поотделно.

За да се гарантира правилното прилагане на критериите, посочени в първата алинея на настоящия параграф, ЕБО разработва насоки в съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 до 18 март 2015 г.

⁽¹⁾ Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО (ОВ L 267, 10.10.2009 г., стр. 7).

3. Държавите членки представят на Комисията и на ЕБО предварителните списъци, посочени в параграф 1, до 18 септември 2015 г. При поискване държавите членки предоставят на Комисията допълнителна информация относно данните, въз основа на които са съставили тези списъци, предвид критериите по параграф 2.

4. Въз основа на представените съгласно параграф 3 предварителни списъци ЕБО съставя проекти за регулаторни технически стандарти за определяне на стандартизираната на равнището на Съюза терминология за услугите, които са общи поне за мнозинството от държавите членки. Стандартизираната на равнището на Съюза терминология включва общи термини и определения за общите услуги и е налична на официалните езици на институциите на Съюза. На всеки официален език на държава членка за всяка услуга се използва един-единствен термин.

ЕБО представя на Комисията тези проекти за регулаторни технически стандарти до 18 септември 2016 г.

На Комисията се делегира правомощието за приемане на посочените в първата алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с процедурата, посочена в членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1093/2010.

5. Държавите членки включват установената съгласно параграф 4 стандартизирана на равнището на Съюза терминология в предварителния списък по параграф 1 и своевременно публикуват получения окончателен списък на най-представителните услуги, свързани с платежна сметка най-късно до три месеца след влизането в сила на делегирания акт по параграф 4.

6. На всеки 4 години след публикуването на окончателния списък, посочен в параграф 5, държавите членки оценяват и при необходимост актуализират списъка на най-представителните услуги, съставен съгласно параграфи 1 и 2. Те уведомяват Комисията и ЕБО за резултатите от своята оценка и ако е необходимо им предоставят актуализирания списък на най-представителните услуги. ЕБО преглежда и при необходимост актуализира стандартизираната на равнището на Съюза терминология, в съответствие с определената в параграф 4 процедура. След актуализирането на стандартизираната на равнището на Съюза терминология държавите членки актуализират и публикуват окончателните си списъци съгласно параграф 5, като следят доставчиците на платежни услуги да използват актуализираните термини и определения.

Член 4

Документ с информация за таксите и речник

1. Без да се засяга член 42, параграф 3 от Директива 2007/64/ЕО и глава II от Директива 2008/48/ЕО държавите членки гарантират, че достатъчно време преди сключването на договор за платежна сметка с потребител доставчиците на платежни услуги му предоставят на хартиен или на друг дълготраен носител документ с информация за таксите, съдържащ стандартизираните термини в окончателния списък с най-представителните услуги, свързани с платежна сметка, по член 3, параграф 5 на настоящата директива и съответните такси за всяка услуга, която се предлага от доставчиците на платежни услуги.

2. Документът с информация за таксите:

а) е кратък самостоятелен документ;

б) е представен и структуриран по ясен и лесен за четене начин, като се използва четлив шрифт;

в) не е по-малко четлив, в случай че е отпечатан или фотокопиран в черно и бяло от цветен оригинал;

г) е на официалния език на държавата членка, в която се предлага платежната сметка или на друг договорен между потребителя и доставчика на платежни услуги език;

- д) е точен, не е подвеждащ и е във валутата на платежната сметка или в друга договорена между потребителя и доставчика на платежни услуги валута на Съюза;
- е) носи заглавие „Документ с информация за таксите“ в горната част на първата страница непосредствено до общия символ, който разграничава този документ от друга документация; и
- ж) включва изявление, че съдържа такси за най-представителните услуги, свързани с платежна сметка, и че пълна пред-договорна и договорна информация за всички услуги е налична в други документи.

Държавите членки могат да определят, че за целите на параграф 1 документът с информация за таксите се предоставя заедно с информацията, изисквана съгласно други законодателни актове на Съюза или национални законодателни актове относно платежните сметки и свързани с тях услуги, при условие че са спазени всички изисквания на първа алинея на настоящия параграф.

3. Когато една или повече услуги се предлагат като част от пакет от услуги, свързани с платежна сметка, в документа с информация за таксите се посочва таксата за целия пакет, услугите включени в пакета и техния брой, както и допълнителната такса за всяка услуга извън услугите, за които се дължи пакетната такса.

4. Държавите членки задължават доставчиците на платежни услуги да предоставят на потребителите речник, в който са включени като минимум стандартизираните термини от окончателния списък, посочен в член 3, параграф 5 и свързаните определения.

Държавите членки гарантират, че при съставянето на предвидения в първата алинея речник, както и за евентуални други определения, се използва ясен и недвусмислен език, който не е подвеждащ, като се избягват техническите термини.

5. Документът с информация за таксите и речникът се предоставят от доставчиците на платежни услуги на разположение на потребителите по всяко време. Те се предоставят по начин, който осигурява лесен достъп до тях, включително на лица, които не са потребители — на уебсайтовете на доставчиците на платежни услуги, когато са налични в електронна форма, и на място в помещенията на доставчиците на платежни услуги, до което потребителите имат достъп. Освен това, по искане на потребителя, те се предоставят безплатно и на хартиен или друг дълготраен носител.

6. След като се консултира с националните органи и след извършването на проучване сред потребителите ЕБО разработва проекти на технически стандарти за изпълнение относно стандартизиран формат на документа с информация за таксите и неговия общ символ.

ЕБО представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти в срок до 18 септември 2016 г.

В съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 Комисията се оправомощава да приеме техническите стандарти за изпълнение, посочени в първа алинея от настоящия параграф.

7. След актуализирането на стандартизираната на равнището на Съюза терминология съгласно член 3, параграф 6, ЕБО преглежда и актуализира при необходимост стандартизирания формат на представяне на документа с информация за таксите и неговия общ символ, като следва определената в параграф 6 от настоящия член процедура.

Член 5

Отчет за таксите

1. Без да се засягат членове 47 и 48 от Директива 2007/64/ЕО и член 12 от Директива 2008/48/ЕО, държавите членки следят доставчиците на платежни услуги да осигуряват на потребителите безплатно най-малко веднъж в годината отчет за всички дължими такси, както и, ако е приложимо, информация относно лихвените проценти по параграф 2, букви в) и г) от настоящия член за услугите, свързани с платежна сметка. Където е приложимо, доставчиците на платежни услуги използват посочената в член 3, параграф 5 на настоящата директива стандартизирана терминология от окончателния списък.

Начинът на комуникация, използван за предоставянето на отчета за таксите, се договаря с потребителя. Отчетът за таксите се предоставя на хартиен носител най-малко по искане на потребителя.

2. Отчетът за таксите съдържа най-малко следната информация:

- а) единичната такса, начислена за всяка услуга, и колко пъти услугата е била използвана през съответния период, а в случай че услугите са в пакет — начислената такса за пакета от услуги като цяло, колко пъти въпросната такса е била начислявана през съответния период и допълнителната такса за евентуална услуга извън услугите, за които се дължи пакетната такса;
- б) общия размер на платените такси за съответния период за всяка предоставена услуга, за всеки пакет от услуги и за услугите извън тези, за които се дължи пакетната такса;
- в) приложимия лихвен процент за овърдрафт по платежната сметка и общия размер на лихвата по овърдрафта за съответния период, когато е приложимо;
- г) приложимия кредитен лихвен процент по платежната сметка и общия размер на натрупаната лихва за съответния период, когато е приложимо;
- д) общия размер на наложените такси за всички предоставени услуги през съответния период.

3. Отчетът за таксите:

- а) е представен и структуриран по ясен и лесен за четене начин, като се използва четлив шрифт;
- б) е точен, не е подвеждащ и е във валутата на платежната сметка или в друга договорена между потребителя и доставчика на платежни услуги валута;
- в) носи заглавие „Отчет за таксите“ в горната част на първата страница на отчета непосредствено до общия символ, който разграничава отчета от друга документация; и
- г) е на официалния език на държавата членка, в която се предлага платежната сметка или на друг договорен между потребителя и доставчика на платежни услуги език.

Държавите членки може да определят, че отчетът за таксите се предоставя заедно с информацията, изисквана съгласно други законодателни актове на Съюза или национални законодателни актове относно платежните сметки и свързани с тях услуги, при условие че са спазени всички изисквания на първа алинея.

4. След като се консултира с националните органи и след извършването на проучване сред потребителите ЕБО разработва проекти на технически стандарти за изпълнение относно стандартизиран формат на представяне на отчета за таксите и неговия общ символ.

ЕБО представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение, посочени в първа алинея, до 18 септември 2016 г.

В съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 Комисията се оправомощава да приеме техническите стандарти за изпълнение, посочени в първа алинея от настоящия параграф.

5. След актуализирането на стандартизираната на равнището на Съюза терминология съгласно член 3, параграф 6, ЕБО преглежда и актуализира при необходимост стандартизирания формат на представяне на отчета за таксите и неговия общ символ, като следва определената в параграф 4 от настоящия член процедура.

Член 6

Информация за потребителите

1. Държавите членки гарантират, че в предоставяната на потребителите договорна, търговска и маркетингова информация доставчиците на платежни услуги използват където е приложимо стандартизираните термини от окончателния списък, съгласно член 3, параграф 5. В документа с информация за таксите и отчета за таксите доставчиците на платежни услуги могат да използват търговски марки, при условие че те се явяват допълнение към стандартизираните термини от окончателния списък, посочен в член 3, параграф 5, и служат като вторично наименование на тези услуги.

2. Доставчиците на платежни услуги могат да използват търговски марки като наименование на своите услуги в предоставяната на потребителите договорна, търговска и маркетингова информация, при условие че ясно посочат, когато е приложимо, съответстващите им стандартизирани термини от окончателния списък по член 3, параграф 5.

Член 7

Уебсайтове за съпоставяне на такси

1. Държавите членки гарантират на потребителите безплатен достъп на национално равнище до най-малко един уебсайт за съпоставяне на таксите, налагани от доставчиците на платежни услуги, поне за услугите, включени в посочения в член 3, параграф 5 списък.

Уебсайтовете за съпоставяне на такси могат да бъдат управлявани от частен оператор или от публичен орган.

2. Държавите членки може да изискат от посочените в параграф 1 уебсайтове за съпоставяне на такси да включат и други сравнителни фактори, отнасящи се до нивото на услугата, предлагана от доставчик на платежни услуги.

3. Установените съгласно параграф 1 уебсайтове за съпоставяне на такси:

- а) са функционално независими, като гарантират, че доставчиците на платежни услуги са еднакво третираны в резултатите от търсенето;
- б) ясно посочват кои са собствениците им;
- в) определят ясни, обективни критерии, въз основа на които ще се извършва сравнението;
- г) използват прост и недвусмислен език и, когато е приложимо, стандартизираните термини от окончателния списък, посочен в член 3, параграф 5;
- д) предоставят точна и актуална информация и посочват времето на последната актуализация;
- е) включват широк спектър от оферти за платежни сметки, обхващащи значителна част от пазара, а когато представената информация не съдържа пълен обзор на пазара, това ясно се съобщава преди показването на резултатите; и
- ж) осигуряват ефективна процедура за докладване на неточна информация относно публикуваните такси.

4. Държавите членки гарантират, че се предоставя информация онлайн относно наличните уебсайтове, които отговарят на посочените в настоящия член условия.

Член 8

Платежни сметки, предлагани в пакет с друг продукт или услуга

Държавите членки гарантират, че когато платежните сметки се предлагат като част от пакет заедно с друг продукт или услуга, които е са свързани с платежна сметка, доставчикът на платежни услуги уведомява потребителя дали е възможно платежната сметка да бъде закупена отделно и, ако е така, осигурява отделна информация за разходите и таксите, свързани с всеки от другите продукти и услуги, предлагани в този пакет, които могат да бъдат закупени отделно.

ГЛАВА III

ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА ПЛАТЕЖНА СМЕТКА

Член 9

Предоставяне на услуга по прехвърляне на платежна сметка

Държавите членки гарантират, че доставчиците на платежни услуги предлагат услуга по прехвърляне, описана в член 10, между платежни сметки в една и съща валута на всеки потребител, който открива или притежава платежна сметка в намиращ се на територията на съответната държава членка доставчик на платежни услуги.

Член 10

Услуга по прехвърляне на платежна сметка

1. Държавите членки гарантират услугата по прехвърляне на платежна сметка да бъде иницирана от получаващия доставчик на платежни услуги по искане на потребителя. Услугата по прехвърляне на платежна сметка е съобразена като минимум с параграфи 2—6.

Държавите членки могат да установят или запазят мерки, алтернативни на изложените в параграфи 2—6, при условие че:

- а) това несъмнено е в интерес на потребителите;
- б) не носи допълнителна тежест за потребителите; и
- в) прехвърлянето се осъществява в срок, ненадвишаващ същата обща времева рамка като тази, посочена в параграфи 2—6.

2. Приеманият доставчик на платежни услуги извършва услугата по прехвърлянето след като получи разрешение от потребителя. В случай че има двама или повече титуляри на сметката, разрешение се получава от всеки от тях.

Разрешението се изготвя на официален език на държавата членка, където е иницирана услугата по прехвърлянето, или на друг договорен между страните език.

С разрешението потребителят предоставя изрично съгласие за изпълнението от страна на прехвърлящия доставчик на платежни услуги на всяка от задачите, посочени в параграф 3, както и изрично съгласие за изпълнението от страна на приемащия доставчик на платежни услуги на всяка от задачите, посочени в параграф 5.

С разрешението на потребителя се дава възможност да посочи конкретните входящи кредитни преводи, нареждания за периодични кредитни преводи и съгласия за директни дебити, които трябва се прехвърлят. С разрешението на потребителя се дава също възможност да посочи датата, от която нарежданията за периодични кредитни преводи и директните дебити да се изпълняват от откритата или притежаваната в приемащия доставчик на платежни услуги платежна сметка. Тази дата е най-малко шест работни дни след датата, на която приемащият доставчик на платежни услуги получи документите, прехвърлени от прехвърлящия доставчик на платежни услуги съгласно параграф 4. Държавите членки може да изискат разрешението от потребителя да бъде в писмен вид и той да получи копие от него.

3. В срок от два работни дни след получаването на разрешението, посочено в параграф 2, приемащият доставчик на платежни услуги изисква от прехвърлящия доставчик на платежни услуги изпълнението на следните задачи, ако са включени в разрешението от потребителя:

- а) да предостави на приемащия доставчик на платежни услуги и на потребителя, ако той изрично е поискал това, списък на съществуващите нареждания за периодични кредитни преводи и наличната информация за съгласията за директни дебити, които се прехвърлят;
- б) да изпрати на приемащия доставчик на платежни услуги и на потребителя, при изрично отправено от него искане, наличната информация относно входящите периодични кредитни преводи и директните дебити, съгласието за които се съхранява от получателя, извършени по платежната сметка на потребителя за предходните 13 месеца;
- в) когато прехвърлящият доставчик на платежни услуги не разполага със система за автоматизирано пренасочване на входящите кредитни преводи и директните дебити към платежната сметка на потребителя в приемащия доставчик на платежни услуги, да преустанови приемането на директни дебити и входящи кредитни преводи от датата, посочена в разрешението;
- г) спира да изпълнява нарежданията за периодични преводи от датата, посочена в разрешението;
- д) да прехвърли положителното салдо, ако има такова, по платежната сметка, открита или притежавана в приемащия доставчик на платежни услуги, на посочената от потребителя дата; и
- е) да закрие платежната сметка, водена при прехвърлящия доставчик на платежни услуги, на посочената от потребителя дата.

4. При получаването на искане от приемащия доставчик на платежни услуги, прехвърлящият доставчик на платежни услуги изпълнява следните задачи, ако са включени в разрешението от потребителя:

- а) изпраща на приемащия доставчик на платежни услуги посочената в параграф 3, букви а) и б) информация в срок от пет работни дни;
- б) когато прехвърлящият доставчик на платежни услуги не разполага със система за автоматизирано пренасочване на входящите кредитни преводи и директните дебити към платежната сметка, притежавана или открита от потребителя при приемащия доставчик на платежни услуги, преустановява приемането на входящите кредитни преводи и директните дебити по платежната сметка от датата, посочена в разрешението. Държавите членки може да изискат от прехвърлящия доставчик на платежни услуги да информира платеща или получателя за основанията за неприемане на платежната операция;
- в) спира да изпълнява нарежданията за периодични преводи от датата, посочена в разрешението;
- г) прехвърля положителното салдо, ако има такова, от платежната сметка към платежната сметка, открита или притежавана при приемащия доставчик на платежни услуги, на посочената в разрешението дата;
- д) без да се засяга член 45, параграфи 1 и 6 от Директива 2007/64/ЕО, закрива платежната сметка на посочената в разрешението дата, ако потребителят няма непогасени задължения по тази сметка и при условие че предвидените в букви а), б) и г) от настоящия параграф действия са извършени. Доставчикът на платежни услуги уведомява незабавно потребителя, ако платежната сметка на потребителя не може да бъде закрыта поради наличието на непогасени задължения.

5. В срок от пет работни дни след получаването на поисканата от прехвърлящия доставчик на платежни услуги по параграф 3 информация, приемащия доставчик на платежни услуги изпълнява следните задачи, ако са предвидени в разрешението и доколкото предоставената от прехвърлящия доставчик на платежни услуги информация дава възможност на приемащия доставчик на платежни услуги да ги изпълни:

- а) съставя поисканите от потребителя нареждания за периодични кредитни преводи и ги изпълнява от датата, посочена в разрешението;
- б) извършва необходимата подготовка за приемането на директни дебити и ги приема от датата, посочена в разрешението;
- в) при необходимост уведомява потребителите за правата им съгласно член 5, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) № 260/2012;
- г) уведомява посочените в разрешението платци, които извършват входящи периодични кредитни преводи по платежната сметка на потребителя, за данните на платежната сметка на потребителя при приемащия доставчик на платежни услуги и им изпраща копие от предоставеното от потребителя разрешение. Ако приемащият доставчик на платежни услуги не разполага с цялата информация, необходима за уведомяването на платците, той приканва потребителя или прехвърлящия доставчик на платежни услуги да предоставят липсващата информация;
- д) уведомява посочените в разрешението получатели на средства по директни дебити от платежната сметка на потребителя за данните на платежната сметка на потребителя при приемащия доставчик на платежни услуги и за датата, от която трябва да се изпълняват директните дебити от тази сметка, и им изпраща копие от предоставеното от потребителя разрешение. Ако приемащият доставчик на платежни услуги не разполага с цялата информация, необходима за уведомяването на получателите, той приканва потребителя или прехвърлящия доставчик на платежни услуги да предоставят липсващата информация;

Когато потребителят избере лично да предостави посочената в букви г) и д) от първа алинея на настоящия параграф информация на платците или на получателите на средства вместо да предостави изричното си съгласие съгласно параграф 2 приемащият доставчик на платежни услуги да го направи, получаващият доставчик на платежни услуги дава на потребителя стандартни уведомителни писма, в които се посочват данните за платежната сметка и определената в разрешението начална дата, в срока по първа алинея на настоящия параграф.

6. Без да се засягат разпоредбите на член 55, параграф 2 от Директива 2007/64/ЕО, прехвърлящият доставчик на платежни услуги не блокира платежни инструменти преди датата, посочена в предоставеното от потребителя разрешение, така че предоставянето на платежни услуги на потребителя да не прекъсва в хода на предоставянето на услугата по прехвърляне.

Член 11

Улесняване на потребителите при трансгранично откриване на сметка

1. Държавите членки гарантират, че когато даден потребител уведоми своя доставчик на платежни услуги, че желае да си открие платежна сметка при доставчик на платежни услуги, намиращ се в друга държава членка, то при получаването на такова искане доставчикът на платежни услуги, при който потребителят притежава платежна сметка, подпомага потребителя по следния начин:

- а) предоставя безплатно на потребителя списък на всички активни към момента нареждания за периодични кредитни преводи и директни дебити, съгласието за които се съхранява при доставчика на платежни услуги на платеца, ако има такива, и наличната информация за входящите периодични кредитни преводи и директните дебити, съгласието за които се съхранява от получателя, извършени по платежната сметка на потребителя за предходните 13 месеца. Този списък не съдържа задължение за новия доставчик на платежни услуги да осигурява услуги, които по принцип не предоставя;

- б) прехвърля положителното салдо, ако има такова, от платежната сметка на потребителя по платежната сметка, открита или притежавана от потребителя при новия доставчик на платежни услуги, при условие че искането съдържа пълните идентификационни данни за новия доставчик на платежни услуги и за платежната сметка на потребителя;
- в) закрива платежната сметка на потребителя.

2. Без да се засяга член 45, параграфи 1 и 6 от Директива 2007/64/ЕО и ако потребителят няма непогасени задължения по платежна сметка, доставчикът на платежни услуги, при който потребителят притежава тази платежна сметка, изпълнява определените в букви а), б) и в) от параграф 1 на настоящия член стъпки на посочената от потребителя дата, която е най-малко шест работни дни след като доставчикът на платежни услуги получи искането на потребителя, освен ако страните се споразумеят за друго. Доставчикът на платежни услуги уведомява незабавно потребителя, ако сметката му не може да бъде закрита поради наличието на непогасени задължения.

Член 12

Такси, свързани с услугата по прехвърляне на платежна сметка

1. Държавите членки гарантират, че потребителите имат безплатен достъп до личната си информация относно съществуващите нареждания за периодични преводи и директни дебити, съхранявана от прехвърлящия или от приемащия доставчик на платежни услуги.
2. Държавите членки гарантират, че прехвърлящият доставчик на платежни услуги предоставя изискваната от приемащия доставчик на платежни услуги информация в съответствие с член 10, параграф 4, буква а), без да събира такси от потребителя или от приемащия доставчик на платежни услуги.
3. Държавите членки гарантират, че евентуалните такси, които прехвърлящият доставчик на платежни услуги събира от потребителя при закриването на платежната сметка при него, са определени в съответствие с член 45, параграфи 2, 4 и 6 от Директива 2007/64/ЕО.
4. Държавите членки гарантират, че евентуалните такси, начислявани на потребителя от прехвърлящия или приемащия доставчик на платежни услуги за всяка от услугите, предвидени в член 10, с изключение на посочените в параграфи 1, 2 и 3 от настоящия член, са приемливи и съответстват на действителните разходи на доставчика на платежни услуги.

Член 13

Финансови загуби за потребителите

1. Държавите членки гарантират, че финансовите загуби, включително такси и лихви, понесени от потребителя и произтичащи пряко от неспазване на задълженията по член 10 от страна на участващ в процедурата по прехвърляне на платежна сметка доставчик на платежни услуги, се възстановяват незабавно от този доставчик на платежни услуги.
2. Отговорността по параграф 1 не се прилага в случай на извънредни и непредвидими обстоятелства извън контрола на доставчика на платежни услуги, позоваваща се на съществуването на тези обстоятелства, чиито последици неизбежно биха настъпили въпреки всички усилия за тяхното предотвратяване, или когато доставчикът на платежни услуги е обвързан с други правни задължения, уредени от законодателни актове на Съюза или национални законодателни актове.
3. Държавите членки гарантират, че отговорността по параграфи 1 и 2 е установена в съответствие с приложимите на национално равнище правни изисквания.

Член 14**Информация относно услугата по прехвърляне на платежна сметка**

1. Държавите членки гарантират, че доставчиците на платежни услуги предоставят на потребителите информация относно услугата по прехвърляне на платежна сметка, която се отнася до:

- а) функцията на прехвърлящия и на приемащия доставчик на платежни услуги на всеки етап от процедурата по прехвърляне на платежна сметка съгласно член 10;
- б) сроковете за изпълнението на съответните етапи;
- в) евентуалните такси, които се начисляват във връзка с прехвърлянето на платежната сметка;
- г) всяка информация, която ще бъде изискана от потребителя; и
- д) информация относно процедурите за алтернативно решаване на спорове, посочени в член 24.

Държавите членки могат да изискат от доставчиците на платежни услуги да предоставят и друга информация, включително, когато е приложимо, информация, необходима за установяването на коя схема за гарантиране на депозитите в рамките на Съюза е член даден доставчик на платежни услуги.

2. Информацията, посочена в параграф 1, се предоставя безплатно и при поискване от потребителите на хартиен или на друг дълготраен носител във всички достъпни за потребителите помещения на доставчиците на платежни услуги и в електронен формат на техните уебсайтове във всеки един момент.

ГЛАВА IV**ДОСТЪП ДО ПЛАТЕЖНИ СМЕТКИ****Член 15****Недискриминация**

Държавите членки гарантират, че потребителите, пребиваващи законно в Съюза, не са обект на дискриминация от страна на кредитните институции въз основа на своята националност или местопребиваване, нито на друго основание съгласно член 21 от Хартата, когато тези потребители подават заявление за откриване на платежна сметка или се опитват да получат достъп до платежна сметка на територията на Съюза. Условиата, приложими във връзка с притежаването на платежна сметка за основни операции, не са дискриминационни по никакъв начин.

Член 16**Право на достъп до платежна сметка за основни операции**

1. Държавите членки гарантират, че платежни сметки за основни операции се предлагат на потребителите от всички кредитни институции или от такъв брой кредитни институции, който е достатъчен за гарантирането на достъп за всички потребители на тяхна територия, и за предотвратяване на нарушаването на конкуренцията. Държавите членки гарантират, че платежни сметки за основни операции се предлагат не само от кредитни институции, които предлагат платежни сметки изцяло въз основа на онлайн банкиране.

2. Държавите членки гарантират, че потребители, пребиваващи законно в Съюза, включително потребители без постоянен адрес, търсещи убежище лица и потребители, на които не е предоставено разрешително за пребиваване, но които не е възможно да бъдат експулсирани по правни или фактически причини, имат право да открият и използват платежна сметка за основни операции в кредитна институция, намираща се на тяхната територия. Това право се прилага независимо от местопребиваването на потребителя.

Държавите членки могат, при пълно зачитане на гарантираните от Договорите основни свободи, да изискват от потребителите, които желаят да открият платежна сметка за основни операции на тяхната територия, да докажат, че действително имат интерес да го направят.

Държавите членки гарантират, че упражняването на това право не е твърде трудно или обременяващо за потребителя.

3. Държавите членки гарантират, че кредитните институции, които предлагат платежни сметки за основни операции, откриват платежната сметка за основни операции или дават отказ по заявление на потребител за платежна сметка за основни операции, във всеки случай без ненужно забавяне и най-късно 10 работни дни след получаването на пълното заявление.

4. Държавите членки гарантират, че кредитните институции дават отказ по заявление за платежна сметка за основни операции, когато откриването на такава сметка би довело до нарушаване на установените в Директива 2005/60/ЕО разпоредби относно предотвратяването на изпирането на пари и противодействието на финансирането на тероризъм.

5. Държавите членки могат да разрешат на кредитните институции, които предлагат платежни сметки за основни операции, да дадат отказ по заявление за такава сметка, когато потребителят вече притежава в намираща се на тяхната територия кредитна институция платежна сметка, чрез която може да ползва изброените в член 17, параграф 1 услуги, освен ако потребителят декларира, че е бил уведомен, че платежната сметка ще бъде закрыта.

В такива случаи преди откриването на платежна сметка за основни операции кредитната институция може да провери дали потребителят притежава или не в кредитна институция на територията на същата държава членка платежна сметка, чрез която може да ползва изброените в член 17, параграф 1 услуги. За тази цел кредитните институции могат да разчитат на клетвена декларация от страна на потребителите.

6. Държавите членки могат да определят ограничен брой специфични допълнителни случаи, в които от кредитните институции може да бъде изискано или самите те да могат да решат да дадат отказ по заявление за платежна сметка за основни операции. Тези случаи се основават на разпоредби от националното право, приложими на тяхната територия, и имат за цел или да улеснят безплатния достъп на потребителите до платежна сметка за основни операции съгласно предвидения в член 25 механизъм или да се избегнат злоупотреби от страна на потребителите с правото им на достъп до платежна сметка за основни операции.

7. Държавите членки гарантират, че в случаите, посочени в параграфи 4, 5 и 6, веднага щом вземе решение, кредитната институция уведомява потребителя за отказа и за конкретното основание за този отказ в писмен вид и без да събира такса, освен ако оповестяването на тази информация би било в противоречие с целите на националната сигурност, обществения ред или Директива 2005/60/ЕО. В случай на отказ кредитната институция информира потребителя за процедурата по подаване на жалба срещу отказа и за правото му да се обърне към съответния компетентен орган и определения орган за алтернативно решаване на спорове и им предоставя съответните данни за контакт.

8. Държавите членки гарантират, че в случаите, посочени в параграф 4, кредитната институция взема подходящи мерки в съответствие с глава III от Директива 2005/60/ЕО.

9. Държавите членки гарантират, че достъпът до платежна сметка за основни операции не е обвързан с покупката на допълнителни услуги или на акции на кредитната институция, освен ако последното е условие за всички потребители на кредитната институция.

10. Счита се, че държавите членки са изпълнили предвидените в глава IV задължения, когато е налична обвързваща рамка, която гарантира ясно и точно, че тя се прилага изцяло, така че засегнатите лица да могат да удостоверят правата си в пълна степен и да разчитат на тях пред националните съдилища.

Член 17

Характеристики на платежната сметка за основни операции

1. Държавите членки гарантират, че по платежната сметка за основни операции се предоставят следните услуги:

- а) услуги, позволяващи извършването на всички операции по откриване, използване и закриване на платежна сметка;
- б) услуги, позволяващи внасяне на средства по платежна сметка;
- в) услуги, позволяващи теглене на пари в брой от платежната сметка в рамките на Съюза от гише или банкомат по време на работното време на кредитната институция или извън него;
- г) изпълнение на следните платежни операции в рамките на Съюза:
 - i) директни дебити;
 - ii) платежни операции, извършвани чрез платежна карта, включително онлайн плащания;
 - iii) кредитни преводи, включително нареждания за периодични преводи, на терминали и гишета, когато са налични, и чрез онлайн системите на кредитната институция.

Посочените в букви а)–г) от първа алинея услуги следва да се предлагат от кредитните институции, доколкото те вече ги предлагат на потребители, притежаващи платежни сметки, различни от платежна сметка за основни операции.

2. Държавите членки може да установят задължение за установените на тяхната територия кредитни институции да предоставят към платежната сметка за основни операции допълнителни услуги, които въз основа на общата практика на национално равнище се счита, че са от основно значение за потребителите.

3. Държавите членки гарантират, че установените на тяхната територия кредитни институции предлагат платежни сметки за основни операции като минимум в националната валута на съответната държава членка.

4. Държавите членки гарантират, че платежната сметка за основни операции дава възможност на потребителите да извършват неограничен брой операции във връзка с услугите по параграф 1.

5. По отношение на услугите, посочени в параграф 1 от настоящия член, букви а), б), в) и параграф 1 от настоящия член, буква г), подточка ii), с изключение на платежните операции с кредитна карта, държавите членки гарантират, че кредитните институции не начисляват такси извън приемливите такси, посочени в член 18, независимо от броя операции, извършени по сметката.

6. По отношение на услугите, посочени в параграф 1 от настоящия член, буква г), подточки i) и ii), само за платежните операции с кредитна карта, и в параграф 1 от настоящия член, буква г), подточка iii), държавите членки може да определят минимален брой операции, за които кредитните институции могат да начисляват единствено е приемливите такси, определени в член 18. Държавите членки гарантират, че минималният брой операции е достатъчен за личното ползване от потребителя, като се вземат предвид поведението на потребителите в дадения момент и общите търговски практики. Таксите за операциите, надвишаващи минималния брой, следва никога да не са по-високи от таксите, събирани съгласно обичайната ценова политика на кредитната институция.

7. Държавите членки гарантират, че потребителят може да управлява и извършва платежни операции от платежната си сметка за основни операции на място в кредитната институция и/или чрез онлайн система, ако е налична.

8. Без да се засягат изискванията на Директива 2008/48/ЕО, държавите членки могат да позволят на кредитните институции да предоставят по искане на потребителите овърдрафт по платежна сметка за основни операции. Държавите членки може да определят максимален размер и максимален срок за такъв овърдрафт. Достъпът до платежна сметка за основни операции и използването ѝ не се ограничават, нито се обвързват с условие за закупуване на такива кредитни услуги.

Член 18

Такси по платежните сметки за основни операции

1. Държавите членки гарантират, че услугите, посочени в член 17, се предоставят от кредитните институции безплатно или срещу приемлива такса.

2. Държавите членки гарантират, че таксите, събирани от потребителя за неспазване на задълженията му по рамковия договор, са приемливи.

3. Държавите членки гарантират, че приемливите такси, посочени в параграфи 1 и 2, се установяват като бъдат взети предвид най-малко следните критерии:

а) нивото на доходите в държавата;

б) средните налагани от кредитните институции в съответната държава членка такси за услуги по платежни сметки.

4. Без да се засяга правото съгласно член 16, параграф 2 и задължението, предвидено в параграф 1 от настоящия член, държавите членки може да изискат от кредитните институции да прилагат различни ценови схеми, в зависимост от нивото на банково приобщаване на потребителя, като в частност осигурят по-благоприятни условия за уязвимите потребители, които са извън мрежата на банковите услуги. В такива случаи държавите членки гарантират, че на потребителите са осигурени насоки, както и подходяща информация относно наличните възможности.

Член 19

Рамкови договори и прекратяване

1. По отношение на рамковите договори за достъп до платежна сметка за основни операции се прилага Директива 2007/64/ЕО, освен ако в параграфи 2 и 4 от настоящия член е предвидено друго.

2. Кредитната институция може едностранно да прекрати рамков договор само когато е изпълнено поне едно от следните условия:

а) потребителят съзнателно е използвал платежната сметка за незаконни цели;

б) в продължение на над 24 последователни месеца по платежната сметка не е осъществена операция;

в) потребителят е предоставил невярна информация, за да получи платежна сметка за основни операции, когато предоставянето на вярната информация би довело до невъзможност за упражняване на това право;

г) потребителят вече не пребивава законно в Съюза;

д) потребителят впоследствие е открил в държавата членка, в която вече притежава платежна сметка за основни операции, втора платежна сметка, която му дава възможност да ползва изброените в член 17, параграф 1 услуги.

3. Държавите членки могат да определят допълнителни и специфични случаи, при които рамков договор за платежна сметка за основни операции може да бъде едностранно прекратен от кредитната институция. Тези случаи се основават на разпоредби от националното законодателство, приложими на тяхната територия, и имат за цел да се избегнат злоупотребите от страна на потребителите с правото им на достъп до платежни сметки за основни операции.

4. Държавите членки гарантират, че когато кредитната институция прекрати договора за платежна сметка за основни операции на едно или повече от основанията, посочени в параграф 2, букви б), г) и д) и в параграф 3, тя уведомява потребителя, в писмен вид и без да събира такса, за причините и основанията за прекратяването най-малко два месеца преди то да влезе в сила, освен ако оповестяването на тази информация би било в противоречие с целите на националната сигурност или общественения ред. Когато кредитната институция прекратява договора съгласно параграф 2, букви а) или в), прекратяването влиза в сила незабавно.

5. В уведомлението за прекратяването потребителите биват информирани за процедурата по подаване на евентуална жалба срещу прекратяването и за правото им да се отнесат към съответния компетентен орган и определения орган за алтернативно решаване на спорове и им се предоставят съответните данни за контакт.

Член 20

Обща информация за платежните сметки за основни операции

1. Държавите членки гарантират въвеждането на подходящи мерки за повишаване на обществената осведоменост относно възможността за ползване на платежни сметки за основни операции, основните ценови условия по тях, процедурите за упражняване на правото на достъп до платежна сметка за основни операции и начините за достъп до процедури за алтернативно решаване на спорове. Държавите членки гарантират, че мерките за комуникация са достатъчни, целенасочени и достигат по-специално до потребителите извън мрежата на банковите услуги, до уязвимите и мобилните потребители.

2. Държавите членки гарантират, че кредитните институции предоставят безплатно на потребителите достъпна информация и помощ във връзка със специфичните елементи на предлаганите платежни сметки за основни операции, свързаните с тях такси и условията за ползването им. Държавите членки гарантират също, че от информацията става ясно, че покупката на допълнителни услуги не е задължително условие за достъп до платежна сметка за основни операции.

ГЛАВА V

КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ И АЛТЕРНАТИВНО РЕШАВАНЕ НА СПОРОВЕ

Член 21

Компетентни органи

1. Държавите членки определят националните компетентни органи, които са оправомощени да осигуряват прилагането и спазването на настоящата директива, и гарантират, че на тези органи са предоставени правомощия за разследване и прилагане, както и адекватни ресурси, необходими за ефективното и ефикасно изпълнение на задълженията им.

Компетентни органи са публични органи или институции, признати от националното законодателство или от публични органи, изрично оправомощени за тази цел от националното законодателство. Те не са доставчици на платежни услуги, с изключение на националните централни банки.

2. Държавите членки гарантират, че компетентните органи и всички лица, които работят или които са работили за компетентните органи, както и одиторите и експертите, обучени от компетентните органи, са обвързани от задължението за спазване на професионална тайна. Никаква поверителна информация, която те могат да получават в хода на изпълнението на задълженията си, не може да бъде разкривана на каквито и да било лица или органи, освен в обобщена или съкратена форма, без да се засягат случаите в обхвата на наказателното право или разпоредбите на настоящата директива. Това обаче не възпрепятства компетентните органи да обменят или изпращат поверителна информация в съответствие с правото на Съюза и с националното право.

3. Държавите членки гарантират, че органите, определени за компетентни за осигуряване на прилагането и спазването на настоящата директива, са едно от следните или и двете заедно:

- а) компетентните органи съгласно определението в член 4, точка 2 от Регламент (ЕС) № 1093/2010;
- б) органи, различни от компетентните органи, посочени в буква а), при условие че националните закони, подзаконови или административни разпоредби изискват тези органи да си сътрудничат с компетентните органи, посочени в буква а), когато това е необходимо с оглед на изпълнението на задълженията им съгласно настоящата директива, включително за целите на сътрудничеството ЕБО в съответствие с изискванията на настоящата директива.

4. Държавите членки информират Комисията и ЕБО кои са компетентните органи и за всякакви промени във връзка с тях. Първото такова уведомление се прави възможно най-скоро и не по-късно от 18 септември 2016 г.

5. Компетентните органи упражняват правомощията си в съответствие с националното законодателство:

- а) пряко по силата на собствените си правомощия или под надзора на съдебните органи; или
- б) чрез подаване на заявление до съдилища, които са компетентни да издадат необходимото решение включително, когато е подходящо, чрез обжалване, в случай че заявлението за издаване на необходимото решение не е уважено.

6. Когато на тяхна територия има повече от един компетентен орган, държавите членки гарантират, че съответните им функции са ясно определени и че тези органи работят в тясно сътрудничество помежду си, за да могат ефективно да изпълняват задълженията си.

7. Комисията публикува списък на компетентните органи в *Официален вестник на Европейския съюз* поне веднъж годишно и го актуализира постоянно на своя уебсайт.

Член 22

Задължение за сътрудничество

1. Компетентните органи на различните държави членки си сътрудничат, когато това е необходимо за изпълнението на задълженията им съгласно настоящата директива, като използват правомощията си, независимо дали са установени в настоящата директива, или в националното законодателство.

Компетентните органи съдействат на компетентните органи на другите държави членки. По-специално те обменят информация и си сътрудничат във всякакви дейности, свързани с разследване или с надзорни дейности.

С оглед да се улесни и засили сътрудничеството, и по-специално обменът на информация, всяка държава членка определя един-единствен компетентен орган като звено за контакт за целите на настоящата директива. Държавата членка съобщава на Комисията и на другите държави членки имената на органите, които са определени да получават искания за обмен на информация или за сътрудничество съгласно настоящия параграф.

2. Държавите членки предприемат необходимите административни и организационни мерки за улесняване на помощта, предвидена в параграф 1.

3. Компетентните органи на държавите членки, които са определени като звена за контакт за целите на настоящата директива в съответствие с параграф 1, предоставят възможно най-бързо един на друг необходимата информация за целите на изпълнението на задълженията на компетентните органи, които са изложени в мерките, приети съгласно настоящата директива.

Компетентните органи, които обменят информация с други компетентни органи съгласно настоящата директива, могат да посочват в момента на предаването, че тази информация не трябва да бъде оповестявана без тяхното изрично съгласие, в който случай информацията може да бъде обменяна единствено за целите, за които тези органи са дали съгласието си.

След като е определен за звено за контакт, компетентният орган може да предава получената информация на останалите компетентни органи, но не предава тази информация на други органи, физически или юридически лица без изричното съгласие на компетентните органи, които са я оповестили, и единствено за целите, за които тези органи са дали съгласието си, освен при надлежно обосновани обстоятелства, като в този случай той незабавно уведомява звеното за контакт, което е предоставило информацията.

4. Компетентният орган може да откаже да действа при искане за сътрудничество при извършването на разследване или надзорна дейност или при обмен на информация, както е предвидено в параграф 3, само когато:

- а) такова разследване, проверка на място, надзорна дейност или обмен на информация могат да засегнат по неблагоприятен начин суверенитета, сигурността или държавната политика на държавата членка, към която е отправено искането;
- б) вече е започнало съдебно производство по отношение на същите действия и същите лица пред органите на държавата членка, към която е отправено искането;
- в) вече е произнесено окончателно съдебно решение по отношение на същите лица и същите действия в държавата членка, към която е отправено искането.

В случай на такъв отказ компетентният орган уведомява по подходящ начин отправилia искането компетентен орган, като предоставя възможно най-подробна информация.

Член 23

Уреждане на разногласия между компетентните органи на различни държави членки

Компетентните органи могат да отнасят даден казус до ЕБО, когато по дадено искане за сътрудничество, по-конкретно за обмен на информация, е получен отказ или не са били предприети действия в разумен срок, и могат да поискат съдействието на ЕБО съгласно член 19 от Регламент (ЕС) № 1093/2010. В такива случаи ЕБО може да действа съгласно правомощията, предоставени му по силата на посочения член, като всички обвързващи решения, взети от ЕБО в съответствие с посочения член, са обвързващи за съответните компетентни органи, независимо дали тези компетентни органи са членове на ЕБО.

Член 24

Алтернативно решаване на спорове

Държавите членки гарантират, че потребителите имат достъп до ефикасни и ефективни процедури за алтернативно решаване на спорове във връзка с права и задължения, възникнали съгласно настоящата директива. Процедурите за алтернативно решаване на спорове и структурите, които ги предлагат, спазват установените в Директива 2013/11/ЕС изисквания за качество.

Член 25**Механизъм в случай на отказ на платежна сметка, за която се налагат такси**

Без да се засяга член 16 държавите членки може да въведат специален механизъм, чрез който да се гарантира, че потребителите, които не разполагат с платежна сметка на тяхната територия и на които е бил отказан достъп до платежна сметка, за която кредитните институции налагат такса, ще получат безплатен достъп до платежна сметка за основни операции.

ГЛАВА VI**САНКЦИИ****Член 26****Санкции**

1. Държавите членки определят правила за приложимите санкции при нарушения на националното законодателство за транспониране на настоящата директива и предприемат всички необходими мерки, за да гарантират прилагането им. Тези санкции са ефективни, съразмерни и възпиращи.

2. Държавите членки предвиждат възможността компетентният орган да оповестява пред обществеността всяка административна санкция, която ще бъде наложена за нарушаването на мерките, приети при транспониране на настоящата директива, доколкото това оповестяване не би изложило на сериозна опасност финансовите пазари или не би причинило несъразмерна вреда на засегнатите страни.

ГЛАВА VII**ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ****Член 27****Оценка**

1. Държавите членки предоставят на Комисията информация относно посоченото по-долу, като за първи път тя се предоставя до 18 септември 2018 г. и на всеки две години след това:

- а) спазването от страна на доставчиците на платежни услуги на разпоредбите в членове 4, 5 и 6;
- б) спазването от страна на държавите членки на изискванията за осигуряване на уебсайтове за съпоставяне на такси в съответствие с член 7;
- в) броя на платежните сметки, които са били прехвърлени и процента на заявленията за прехвърляне на платежни сметки, по които е бил получен отказ;
- г) броя на кредитните институции, предлагащи платежни сметки за основни операции, броя на откритите такива сметки и процента на заявленията за откриване на платежни сметки за основни операции, по които е бил получен отказ.

2. Въз основа на получената от държавите членки информация Комисията изготвя доклад — за първи път до 18 септември 2018 г. и на всеки две години след това.

Член 28**Преглед**

1. До 18 септември 2019 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за изпълнението ѝ, който при необходимост се придружава от законодателно предложение.

Докладът включва:

- а) списък на всички образувани от Комисията производства за нарушения на настоящата директива;
- б) оценка на средния размер на таксите в държавите членки за платежни сметки, попадащи в приложното поле на настоящата директива;
- в) оценка на осъществимостта на разработването на рамка за осигуряване на автоматично пренасочване на плащания от една платежна сметка към друга в рамките на една и съща държава членка в съчетание с автоматично уведомяване на получателите на средства или на платците за пренасочването на техните преводи;
- г) оценка на осъществимостта на разширяването на предвидените в член 10 услуги по прехвърляне така, че да обхванат и случаите, когато получаващият и прехвърлящият доставчик на платежни услуги се намират в различни държави членки, и на осъществимостта на трансгранично откриване на сметки съгласно член 11;
- д) оценка на броя на титулярите на сметки, извършили прехвърляне на платежна сметка след транспонирането на настоящата директива, въз основа на предоставената от държавите членки информация съгласно член 27;
- е) оценка на разходите и ползите, свързани с осигуряването на преносимост на номерата на платежните сметки на територията на целия Съюз;
- ж) оценка на броя на кредитните институции, предлагащи платежни сметки за основни операции;
- з) оценка на броя, а когато е налична анонимна информация — и на профила на потребителите, открили платежна сметка за основни операции след транспонирането на настоящата директива;
- и) оценка на средния годишен размер на таксите по платежни сметки за основни операции на равнище държави членки;
- й) оценка на ефективността на действащите мерки и на необходимостта от допълнителни мерки за по-голямо финансово приобщаване и за подпомагане на уязвимите членове на обществото във връзка със свърхзадължениостта;
- к) примери на добри практики на държавите членки за намаляване на броя на потребителите, които не са получили достъп до платежни услуги.

2. В доклада се оценява, въз основа и на информацията, получена от държавите членки съгласно член 27, дали да се измени и актуализира списъкът на услугите, предоставяни по платежните сметки за основни операции, като се има предвид развитието на платежните инструменти и технологии.

3. В доклада се оценява също така дали са необходими допълнителни мерки освен мерките, приети в съответствие с членове 7 и 8 по отношение на уебсайтовете за съпоставяне на такси и пакетните продукти и по-специално се оценява необходимостта от акредитиране на уебсайтовете за съпоставяне на такси.

Член 29

Транспониране

1. До 18 септември 2016 г. държавите членки приемат и публикуват законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазването на настоящата директива, най-късно. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези мерки.

2. Те започват да прилагат мерките, посочени в параграф 1, от 18 септември 2016 г.

Чрез дерогация от първа алинея:

а) Член 3 се прилага от 17 септември 2014 г.

б) Държавите членки прилагат мерките, необходими за изпълнението на член 4, параграфи 1—5, член 5, параграфи 1, 2 и 3, член 6, параграфи 1 и 2 и член 7 до девет месеца след влизането в сила на делегирания акт по член 3, параграф 4;

в) Държавите членки, в които на национално равнище вече съществува документ, еквивалентен на документа с информация за таксите, могат да решат да интегрират общия формат и общия символ не по-късно от 18 месеца след влизането в сила на делегирания акт по член 3, параграф 4;

г) Държавите членки, в които на национално равнище вече съществува документ, еквивалентен на отчета за таксите, могат да решат да интегрират общия формат и общия символ не по-късно от 18 месеца след влизането в сила на делегирания акт по член 3, параграф 4.

3. Когато държавите членки приемат мерките, посочени в параграф 1, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условиата и редът на позоваването се определят от държавите членки.

4. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните мерки от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 30

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 31

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на 23 юли 2014 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
S. GOZI